ANTE BRUNO BUŠIĆ

BARD I MUČENIK HRVATSKOG DRŽAVOTVORJA

Četvrto dopunjeno web izdanje, 2023.

imotska krajina

Nakladnik
IMOTSKA KRAJINA
Imotski

Urednik
Ante Aračić

Knjižnica *TA IMOTA*
Knjiga broj 28

Prva korica
Kruno Bošnjak: Skulptura A. B. Bušića

Zadnja korica
Veno Jerković: Spomen ploča na Bušićevoj rodnoj kući

Tisak
Čakarov stećak, Stobreč

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Sveučilišne knjižnice u Splitu
pod brojem 121212020.

ISBN 978-953-97255-3-0

BARD I MUČENIK HRVATSKOG DRŽAVOTVORJA

Lirske pjesme posvećene Anti Brunu Bušiću,
u spomen 30. obljetnice ubojstva

Priredio Mladen Vuković

Imotski, rujan 2023.

Bušić
Ante
21. X. 55.

BRUNOV DOSANJANI SAN VJEČNE HRVATSKE

Osme godine u kalendaru znakovite su po brojnim obljetnicama iz hrvatske povijesti. Petsto je godina od rođenja hrabrog branitelja od Turaka junaka Nikole Šubića Zrinskog, ali i pisca Marina Držića. No, ima i tužnih jubileja. Dvjesto je godina da su Francuzi u krvi ugušili slobodarsku Poljičku i Dubrovačku republiku. 1. prosinca 1918. Hrvati, «kao guske u magli» ulaze u novostvorenu Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca (kasnije Kraljevinu Jugoslaviju), a već 5. prosinca na Jelačićevu placu srpski žandari ubijaju trinaest, a ranjavaju sedamnaest hrvatskih prosvjednika. Na desetu obljetnicu utemeljenja hegemonističke države Jugoslavije (1928.), izvršen je atentat na petero hrvatskih HSS-ovaca na Skupštini u Beogradu, nakon čega i umire hrvatski pučki tribun Stjepan Radić, autor sintagme o «guskama u magli». Pedeseta obljetnica ubojstva Stjepana Radića „proslavljena“ je (1978.) ubojstvom Bruna Ante Bušića! (Koristit ću i ovakvu padežnu sklonidbu imena Bruno, koja mi ljepše zvoni u uhu, a ostalim autorima ostavljam pravopisni oblik – Brune Bušića.) Simptomatični biljezi jugoslavenskog terora nad hrvatskom slobodoumlju. Sudbonosna osma!

Vrijeme leti, osamnaest je godina od prvih demokratskih izbora u Hrvatskoj, ali je tek u krvavom Domovinskom ratu (1991. - 1995.) slavno obranjena referendumom potvrđena samostalna, demokratska i suverena Hrvatska. I danas je trideseta obljetnica mučkog ubojstva velikana hrvatskog uma, zagovarača hrvatske pomirbe, proročkog i neustrašivog domoljuba Bruna Bušića, čije je

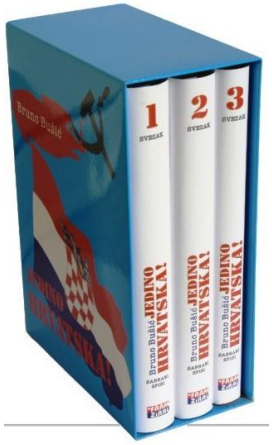
političko djelo i žrtva doista u temeljima naše neovisne Hrvatske. Tom intelektualcu, diplomiranom ekonomistu, koji je s teškom mukom govorio, ali je bio prejak na peru, posvećene su brojne pjesme. Kao i svakom junaku, o njegovu životu pjevaju stihovi više epskih narodnih pjesama, no sve više i lirskih, o čemu svjedoči ova knjiga ustihovljenih zahvalnica - rukovet domoljubnih stihova posvećen jednom od najvećih hrvatskih mučenika pera, novinaru i književniku koji je upravo književnom riječju započeo svoju publicističku karijeru.

S tri je godine u ratu ostao bez majke i poslan u bakinu kuću u Petrica u posuškim Vinjanima, odakle ubrzo noću bježi doma, kada je i zalutao, a taj mu se stres vjerojatno odrazio u teškoće s govorom. S trinaest je godina objavio prvu priču. Potpisao se kao Ante, imotski gimnazijalac, 1952. godine. Za prve je pripovijetke čak i nagrađivan nagradama tadašnjega omladinskog časopisa Polet. Riječ je uglavnom o autobiografskoj prozi, okupljenoj oko zavičajnih motiva. Iako su pričane u ich formi – prvom licu – glavni im je junak najčešće prezimenjak mu Topan, a spominju se i drugi povijesni likovi, kapetan Ante Bušić, Ivan zvani Roša, Križan, Tuarija i drugi Bušići hajduci i junaci. U nekoliko priča spominje i četničke pokolje 1943. godine u Imotskoj krajini, a zanimljive su i one priče u kojima se ne može ocijeniti o čijim je vojnicima riječ, i u kojima se Bruno zalaže za načelo svehrvatske pomirbe. U pričama objavljivanim krajem šezdesetih godina prošlog stoljeća Bušić uvodi socijalnu i urbanu tematiku, ali one i nadalje imaju obilje pučkog leksika, sintagmi, metafora i izreka, i čini mi se da su se nad njima možda kasnije nadahnjivali i drugi hrvatski romanopisci. S ovolikim odmakom od tih prvih njegovih proznih uradaka, može se u ponekoj rečenici i stilu primijetiti da ih je pisao jedan 13-godišnjak, ali većina od tih ukupno 15 priča i zapisa ima neporecivo svojstvo da ih je pisac isisao iz tradicijske

pučke duše za sila na kominu. Nekoliko njih bi se dalo pretočiti u monodramu s pučkim mudroslovljem imotskog čovjeka.

Bruno će biti pjesnikom koji je prorekao svoju smrt od bratove ruke! Kao petnaestogodišnjak u jednoj svojoj pripovijetci kroz lik starca Topana kaže: »Tako ti, sinko, u svitu. Niko te ne mora viditi. More li te neko ubit, ubit će te. Lud je svit«. Antu Bruna Bušića ubili su, doista, od zločina poludjeli, velikosrpstvom zakleti jugoslavenski komunisti. Neki od njih i danas se samodopadno predstavljaju kao antifašisti, kako bi prekrili svoje krvave tragove. U predgovoru svoje knjige *Ivan Bušić-Roša, hajdučki harambaša* (Mainz, 1977.) piše: »Za hrvatskoga ratnika i oporbenjaka, onda kao i sada, nije bilo razumijevanja i milosti ni na jednoj strani svijeta, ni u jednoj državi«. Akademici Josip Pečarić i Dubravko Jelčić nedavno su objavili knjigu svog domoljubnog i polemičkog štiva o Tuđmanu pod imenom *Tuđmanove tri sekunde* (Zagreb, 2004., 2007.). Naime, radeći s dr. Franjom Tuđmanom u Institutu za povijest, Bruno je dobro upoznao budućega prvog predsjednika HDZ-a, te je za vrijeme Hrvatskog proljeća kazao: „Upamti jednu stvar: Tuđman govori to što govori, ali dobije li priliku, dobije li samo tri sekunde, taj će napraviti Hrvatsku.“ I gle, velebni Bruno dosjetio se da će 20 godina kasnije Franjo Tuđman doista postati prvim hrvatskim demokratskim predsjednikom.

I kad je s takvim talentom pisao kao mladac, kakve bismo tek lijepe novele i strofe – a pronađeno mu je samo 5 pjesama - mogli očekivati od njega da je poživio duže i u svojoj zreloj životnoj dobi tintu zamakao u veliko životno iskustvo jednoga zbiljskoga hrvatskog domoljuba i borca za istinu?

***

Brunov je život iscrpnije opisan u više knjiga objavljenih u proteklih 18 godina, a ponajviše iz pera Anđelka Mijatovića u proslovu troknjižja sabranih djela *Jedino Hrvatska* (Zaklada ABB, FRAM ZIRAL, Zagreb-Mostar, 2005., prvo izdanje u jednom svesku objavio je Ziral u Torontu 1983.). Stoga ova knjižica ne donosi poznate činjenice iz Bušićeva života, ali evo kronologije njegova smrtopisa:

Ubijen je u 23,20 sati 16. listopada 1978. u Parizu, na ulazu u zgradu u Ulici Belleville 57, gdje je namjeravao prenoćiti, pogođen dvama od pet ispaljenih hitaca iz pištolja “Astra“ kalibra 7,65 mm. Njegova smrt je posebno bolno i s velikom žalošću doživljena u hrvatskom narodu u iseljeništvu i u domovini, bez obzira na komunističku presiju. Bušićev pogreb obavljen je 23. listopada 1978. u nazočnosti oko 1200 Hrvatica i Hrvata iz svijeta, pa i domovine na pariškom groblju Père-Lachaise. U crkvi St. Antoine Cles osam hrvatskih svećenika služilo je misno

slavlje za Brunovu dušu, a prigodnu propovijed održao je fra Leon Galić. Obred pokopa u privremenom grobu u groblju Père-Lachaise predvodio je upravitelj hrvatske misije u Parizu isusovac o. Vladimir Horvat. Nad grobom od pokojnika su se oprostili prijatelji novinar Zlatko Markus i svećenik Vjekoslav Lasić. Kad je uređen Bušićev kupljeni grob, u studenom 1978. lijes s njegovim posmrtnim ostacima prenesen je u taj grob.

Nakon Bušićeve smrti priređene su velike demonstracije protiv jugoslavenskog komunističkog terora – u Melbournu, Sydneyu, Torontu, Frankfurtu... U prigodi prve obljetnice Bušićeve smrti, 13. listopada 1979. na pariškom groblju, u nazočnosti većeg broja Hrvata njegovih suboraca i prijatelja iz Francuske, SR Njemačke i SAD, otkriven mu je spomenik s tekstom na hrvatskom i francuskom jeziku te Cesarićevim stihovima iz pjesme *Trubač sa Seine:*

Ja, skoro prosjak, duh slobode širim,
Pa ma i nemo na svom grobu svijeću,
Ja neću, neću, neću da se smirim.
Ko svježi vjetar u sparinu pirim,
A kada umor svlada duše lijene,
Na otpor trubim ja, trubač sa Seine!

Vjerski obred predvodio je i tada hrvatski dušobrižnik u Parizu isusovac o. Vladimir Horvat, a prigodni govor održao je njegov zatvorski supatnik i politički suborac Franjo Mikulić.

Odmah nakon demokratizacije u Hrvatskoj, 21. kolovoza 1990. Ministarstvo unutarnjih poslova RH podnijelo je Okružnom javnom tužilaštvu u Zagrebu kaznenu prijavu protiv nepoznatoga ubojice Bruna Bušića. Na osnovi te prijave Okružno državno odvjetništvo Zagreb 3. veljače 1993. podnijelo je zahtjev za provođenje istrage protiv Vinka Sindičića, tada u zatvoru u Škotskoj, pod sumnjom da je on počinitelj toga zločina. Sudski postupak

koji je protiv Sindičića vođen na Županijskom sudu u Zagrebu g. 1999. - 2000., zahvaljujući usmjerenim i krivo vođenim optužnim postupkom, nije potvrdio navode optužnice.

Nakon hrvatske nezavisnosti, u prosincu 1992. u Zagrebu je osnovana Zaklada “Ante Bruno Bušić”, koja je u tijeku Domovinskog rata prikupljala humanitarnu pomoć, posebno za ranjene hrvatske branitelje i prognanike. Između ostaloga je potaknula izgradnju mauzoleja Bruna Bušića i prijenos njegovih posmrtnih ostataka iz Pariza u domovinu Hrvatsku što je i učinjeno u listopadu 1999. Uz najveće državne počasti i u nazočnosti velikoga mnoštva poštovatelja, Bušićevi su posmrtni ostatci 16. listopada 1999., na 21. obljetnicu njegova ubojstva, pokopani na zagrebačkom groblju Mirogoju, u Dolini branitelja, gdje su pokopani mnogi nedavno poginuli branitelji u borbi za hrvatsku nezavisnost.

***

Kao što svaka abeceda suvremenoga hrvatskog pjesništva počinje s Antunom Brankom Šimićem, ili kraće AB Šimićem, tako i svaka abeceda suvremenoga hrvatskog domoljublja počinje s Antom Brunom Bušićem, ili kraće AB Bušićem. A, i AB Šimić i AB Bušić, sinovi su istog zavičaja koji se ugnijezdio u okrajcima krškog polja, koje su davno podijelile umjetne državne granice, a potom mu i ime rascijepile na Imotsko-bekijsko polje, što bi u prijevodu značilo nešto kao – Imotsko i „ostatak imotskog" polja. A odmah tik uz tu granicu rođen je još jedan velikan ovodobnoga hrvatskoga državotvornog mučeništva, prvi i posljednji hrvatski politički uznik u trećem tisućljeću u čijoj su se žrtvi splele 32 godine američkoga zatvora. To je njegov prezimenjak sedam godina mlađi Zvonko „Taik" Bušić, koji je pohađao također imotsku gimnaziju.

1976. godine, kada Sjedinjene Američke Države slave 200 godina svoje neovisnosti, i Bruno je neizravno uključen u otmicu američkog zrakoplova TWA 727, kako bi se svijet upozorilo na neravnopravan položaj Hrvata u komunističkoj Jugoslaviji, koju je 10. - 12. rujna 1976. u newyorkškoj zračnoj luci izvela skupina mlađih Hrvata: supružnici Julienne i Zvonko Bušić, Petar Matanić, Frane Pešut i Slobodan Vlašić. Brunovo sudjelovanje u toj akciji sastojalo se je u pisanju tekstova "Poziv na dostojanstvo i slobodu" i "Deklaracije Glavnog sjedišta hrvatskih oslobiteljskih snaga". Bruno, koji nije mogao razgovijetno govoriti, tim se činom borio, među inima, i za slobodu u Hrvatskoj zatočenog najboljega hrvatskog govornika prošlog stoljeća – svog Imoćanina Vladu Gotovca. Bruno spominje Zvonka i u svojoj posljednjoj objavljenoj priči u inozemstvu. (Zvonko i Julienne su ukupno odrobijali 45 godina, koliko je iznosila i prvostupanjska presuda hrvatskom generalu Tihomiru Blaškiću na Haaškom sudu za

ratne zločine u BiH! Ćorava svjetska pravda?!) Julienne Eden Bušić je autorica autobiografskog romana *Ljubavnici i luđaci*, koji je s engleskog preveo Mate Maras, a u proteklih petnaestak godina objavljen je u sedam izdanja.

I kao što je Zvonkova supruga Julienne Eden, i sama zatočenica američkog zatvora, daleko nadživjela vrijeme dvadesetogodišnjeg Penelopina čekanja muža iz grčkog mita o Odiseju, i Zvonko je nadživio vijek tamnovanja hrvatskog hajduka Andrijice Šimića. Nakon polovice prosječnog života provedenog u zatvoru, Andrijica izlazi na slobodu početkom 20., a Zvonko početkom 21. stoljeća. Bušići, jači od mita, jači od epskog pjesništva! Jamačno bi tu muku po Bušićima nadživio i neustrašivi i hrabri Bruno, kojega su se jugoslavenski diktatori toliko plašili da su morali zvjerski ubiti tu, današnjim građanskim rječnikom kazano, osobu s invaliditetom i posebnim potrebama. Ubiše ga, ali ostao je Brunov duh koji nàstavi bdjeti u nama, gorjeti plamenom koji se upalio nad njegovom mučeničkom ugaslom voštanicom. Brunov hrvatski duh kao da je Božjom providnošću nastavio otajno živjeti i u vrhovnom poglavaru Katoličke crkve, jer je upravo na dan kad je Bruno ubijen – 16. listopada 1978. kardinal Karol Józef Wojtyla izabran za papu Ivana Pavla Drugog, jamačno u 20. stoljeću najvećeg hrvatskog prijatelja u svijetu.

U više se naših ljevičarskih listova i u govorima novopečenih «slobodoljubaca» i novovjekih demokrata hrvatski mučenici pod jugoslavenskom totalitarnom čizmom proglašavaju teroristima. Istina je, Zvonko Taik Bušić sa suprugom i prijateljima izabrao je krivu metodu terorističkog otimanja zrakoplova, da bi skrenuo pozornost svjetskih moćnika na porazne uvjete političkog života u Titovoj Jugoslaviji. A u tom trenutku u jugoslavenskim su zatvorima čamili Tuđman, Budiša, Gotovac, Veselica, Čičak i toliki drugi zagovornici slobodoumlja koji ni mrava

nisu zgazili (u komunističkoj Jugoslaviji je ukupno zabilježeno 30.000 političkih zatvorenika). Što je Zvonku i ostalim hrvatskim emigrantima tada preostalo: vikati po ulicama svjetskih velesila koji su u blokovskoj podjeli silom prilika podržavali Titov režim, ili pristati kao mnogi na „hrvatsku šutnju“ i time prešutno podržavati komunističku strahovladu koja je Hrvate (ali i pripadnike drugih naroda) i zbog jedne nacionalne gange ili vica zatvarala u kazamate.

Ljevičarska mržnja svega hrvatskoga u našim medijima vidljiva je iz njihova zahtjeva da se Zvonku Bušiću zabrani svaki politički rad. Nehumano i netolerantno, nakon što je on po svim zakonima u „najdemokratskijoj zemlji na svijetu“ SAD odslužio 32 i pol godine zatvora, dok toliki drugi državni teroristi ne odslužiše niti sekunde pritvora, već ih i dalje slave kao zlatnu telad «socijalizma s ljudskim likom». Američke su vlasti dugo odbacivale Zvonkove molbe za otpust, dok je istodobno primjerice predsjednik Bill Clinton 1999. pomilovao skupinu od 16 članova terorističke organizacije FALN, portorikanskih nacionalista, odgovornih za 120 bombaških napada u SAD između 1974. i 1983. godine, kada je bilo šest smrtnih slučajeva i brojna ranjavanja čak i policajaca! I u drugom mandatu (po mnogima novog svjetskog terorista) G. W. Busha, Bušić bi pušten!

Možda se Taik u suverenoj Hrvatskoj i ne bude bavio politikom (u užem smislu), ali zašto bi samo njemu to bilo zabranjeno u slobodnom i demokratskom društvu, a nije Mandeli, Arafatu, Beginu (sva trojica su i dobitnici Nobelove nagrade za mir!), Titu, Che Guevari i drugim revolucionarima s pištoljima. Čak štoviše, u nas se i na filmskim festivalima priređuju javne tribine pripadnika njemačke ultralijeve terorističke skupine Bader-Meinhof. Dakle, crveno može, crno ne može!? Jer tek će daleka budućnost povući crtu razdjelnicu između revolucionara i

terorista. Odnosno, je li riječ o istome, ako smo pobornici prirodne evolucije (pa ma kako nama nestrpljivima bila spora). Ili je Zvonkov najveći krimen što je, završivši dva fakulteta osim uvjerenjem i znanjem nadmašio svoje nemušte kritičare!?

Tek osam godina nakon osude Udbaša Vinka Sindičića (2000. godine, na petnaest godina zatvora) za pokušaj ubojstva Nikole Štedula, u Njemačkoj je u ljeto 2008. za ubojstvo hrvatskog emigranta Stjepana Đurekovića 1983. na doživotni zatvor osuđen i Krunoslav Prates, uz službene prosvjede njemačkoga Višeg zemaljskog suda što se hrvatsko pravosuđe oglušilo na njegove zahtjeve za suradnjom u tom slučaju (zbog čega je bivšim djelatnicima jugoslavenske Službe državne sigurnosti Josipu Perkoviću i Zdravku Mustaču, kao organizatorima smaknuća, zabranjen izlazak iz Hrvatske, jer bi bili uhićeni). Tek dvojica osuđenika za osamdesetak jugoslavenskih ubojstava i atentata na hrvatske domoljube! Dok je tome tako, po svemu sudeći, nikada se ne će doznati tko je ubio Bruna Bušića. Kakve li sramote za RH!? I može li takvo što jedna pravna država sebi uopće dopustiti? Zato ta naša *Bušićiana* – ostaje i nadalje pitanje svih hrvatskih pitanja!

***

Već sljedeće godine nakon ubojstva Bušića, u Njemačkoj je tiskana knjižica *Pjesma Bruni Bušiću* (56 str., Mainz, Liber Verlag, 1979.) iz pera nepoznatog autora. Po nekim pričama tu ne baš uspjelu epsku pjesmu u desetercu spjevao je dr. Mato Ćavar. Kasnije su narodni guslari u iseljeništvu, ali i u domovini u krugu povjerljivih ušiju za vrijeme Jugoslavije, više puta izvodili prerađene i dotjeravane epske pjesme u Brunovu slavu, a nakon dolaska demokracije, širokobriješki guslar Anđel Češkić objavio je pjesmu i na audio kaseti. Epsku pjesmu posvećenu Bušiću objavio je i popularni splitski prodavač novina Ante Lizatović, kao i Posušak Vlado Petričević Učo, pa bi se dala sastaviti i posebna knjiga o Brunu Bušiću u epskim pjesmama.

Prvu lirsku pjesmu o Brunovoj smrti uglazbio je Branko Glavak i snimio na gramofonskoj ploči objavljenoj u Malmeu u Švedskoj, također nagovijestivši rađanje slobodne Hrvatske i premještanje Brunova groba u voljenu Hrvatsku! Zasigurno je još koja pjesma tiskana u emigrantskim biltenima, koji nam nisu svi dostupni, niti u zbirci NSK u Zagrebu. O Brunu se u Hrvatskoj službeno moglo pjevati tek nakon 1990. I iako se pjesnički pegazi unaprijed najmanje gnijezde u staništu politike (da ideološku pragmu i ne spominjem), ipak se odlučih između istih korica sabrati te pjesme o hrvatskom političkom emigrantu, uvjeren da će čitatelj između neizbježne patetike pronaći i pokoji nadahnuti domoljubni stih i srok. Kako su Brunov i Zvonkov život te njihova sudbina nerazdvojno vezani, nisu se mogli razdvojiti niti u nekim pjesmama.

U ovoj knjizi skupljeno je, uz 5 Brunovih pjesama, 47 domoljubnih pjesama (među njima je 26 prvotisaka) iz pera 39 autora iz Hrvatske i inozemstva (BiH, Švedska,

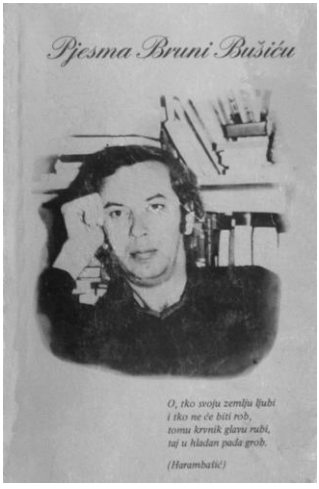
Južnoafrička Republika, Australija): od dokumentarne poeme Borislava Arapovića, preko rodoljubnih akrostihnih soneta do refleksivnih i intimističkih pjesama u slobodnom slogu.

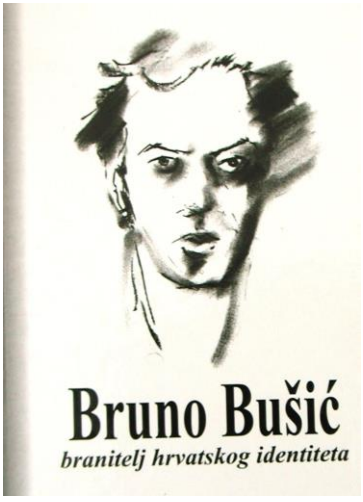
Zahvaljujem većini imotskih autora, kao i Brunovim prijateljima pjesnicima, koji su se odazvali da za ovu knjigu napišu prvotiske, ili već davno napisane pjesme prvi put objave.

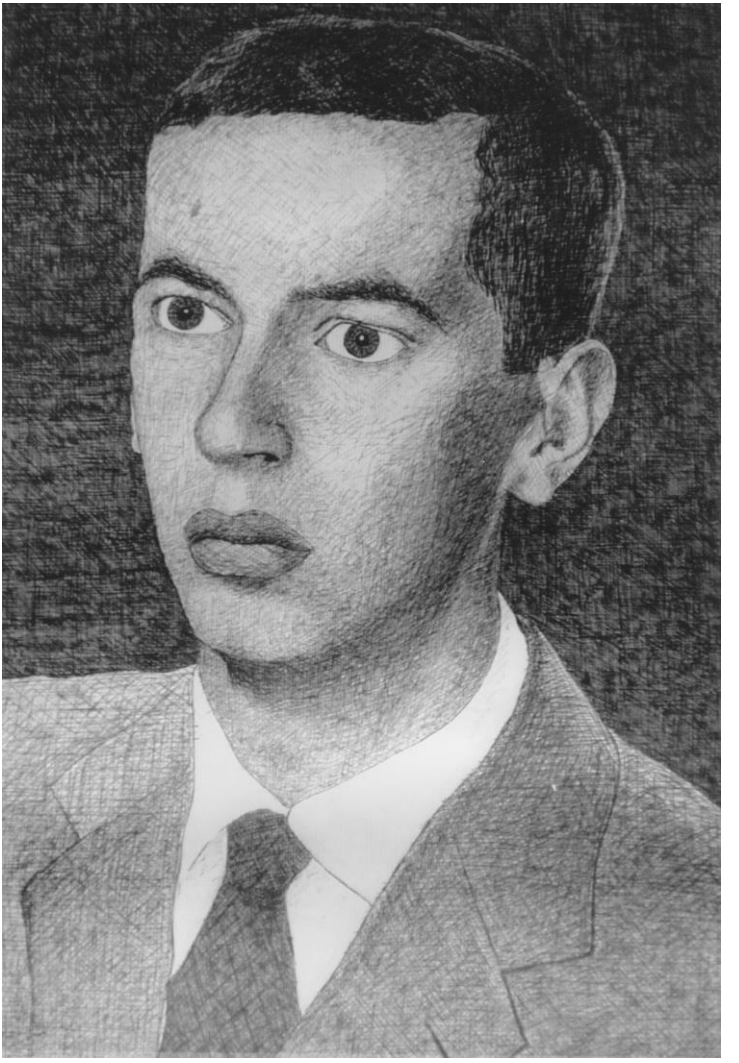
I Bruno, oprosti nam jer znamo što činimo!

Split, 10. rujna 2008.

Mladen Vuković

Ante Bruno Bušić: Autoportret

ANTE BRUNO BUŠIĆ
(1939. - 1978.)

BUĐENJE U GRADU

PROZOR je bio širom otvoren.
Vjetar je donio opojne mirise brda
i krikove sijedih hrastova.
Zora je mirisala na lipe.
Nosnice su se širile,
a oči su zasjale ko rosa u polju.
Od trave sam htio vesti stihove,
dok je zrak mirisao na rodna polja,
a soba na tople torove.
Riknula je sirena. Grad se budio.
Nestali su mirisi rodnoga kraja.
Soba je mirisala na knjige i tugu.

Polet, br. 10, 1956.

HRVATSKA

IZMEĐU tebe i mene
topla plava pupak-uzica
ti
    kamen na srcu
ja
    “Smith & Wesson” u džepu
u podne
    šalica kave
u ponoć
    čaša pelina
u kršu
kad dječak
podbode magarca i krene na zvijezdu
svijeta
na tvoju golu guzicu
past će sve naše suze i poljupci
zvijezda
    mrlja crna i nedokučiva
u pepelu je najtoplije

Hrvatska
ovo je bila pjesma o
meni i tebi
ona je gotova

(Dobiveno od Pariške policije 15. XI. 1978.)

NOCTURNO ZA JEDAN PAJSER I DVA PIŠTOLJA

kad je rodila
obukla se u crno
nasmijala i udaljila od lokve
„doktor“ i „Erik“ su vani. magla. ne vidi se ni prsta pred okom.
sve ide naruku.
kuća je bila pusta
svi su joj otišli u krš i svijet
dvaput se okamenila
Bibi je gola. igra se sa „Smith & Wessonom“
u oči joj večer pala
u nogama marijuana i krv švedska cvjeta
očito bi htjela da se popnem na nju
i da joj opalim metak
svi smo obožavali nju i njenu crnu tašnu
od molitve se pognula
o egzotičnim nevjestama glasno maštala
odrasli su joj se rugali
djeca bojala
još ih nema. samo da ne nalete na kakav sofistički alarm sistem? nemoguće?
„doktor“ je najbolji u Evropi.
easy Bibi, easy baby, svu ćemo te okitit u dijamante i tusene.
dva druga su došla
na čelu im zelene mrlje
govna
znak izdaje
ona je sve shvatila
kad su je uveli u stanicu i pokazali joj jedan žuti sanduk
da. ko je?
„vitezovi vesele pojave“
tri plastične kese
dijamanti i tuseni

Bibi nas je ljubila i grlila
najviše „doktora“
već ću joj sutra kupiti devet falsi pasoša i poslati u Zagreb
dva su joj seoska imbecila vukla sanduk u Dragu Seljansku
u povorci je išla ona sama s kitom ljubica
i nije znala koji joj sin leži u sanduku
nisu joj dali otvoriti
dijamanti su sijevali
Bibi je bila u Zagrebu
svinju smo izabrali
s najvećim govnom na čelu*

na koncu joj je srce puklo
i nju su odvezli u Dragu Seljansku
(tu poganu hrvatsku grobnicu)
usred toplog krša
ima i kadulje i drugih senzualnih travanj a suze i kajanje dugo odjekuju
tu je i mistična Divlja Kruška
poslije slatke ekspoziture
u pejsažu je nikla trava u Hrvatskoj sloboda
pod Kruškom se slavilo
djedovi su pili rakiju i skidali kape unucima
plave i gole nevjeste su plesale i pucale iz pištolja
u čitavoj drami jedino se ona kajala

U Drazi Seljanskoj ptice su se krivile i skakale jedna drugoj u oči za kosti
27. 2. 77.

(Dobiveno od policije u Parizu 15. XI. 1978.)

* J. Blažević

Hrvatske inačice dviju pjesama Jesusa Lopeza Pachecoa:

STAVLJAM RUKU NA HRVATSKU

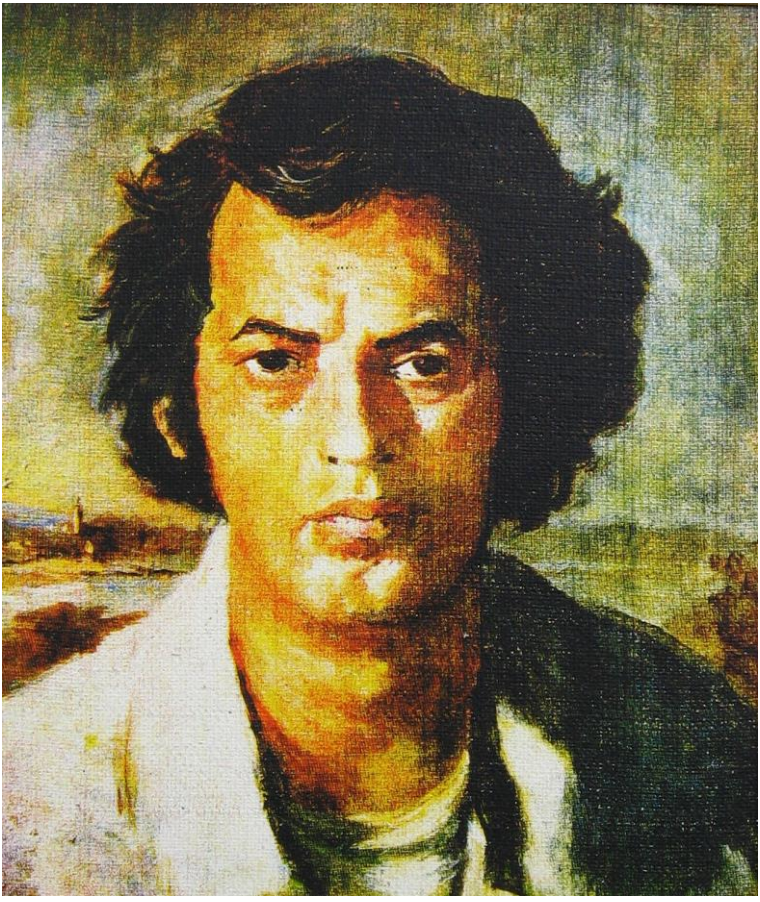
Stavljam ruku na Hrvatsku i kunem se
da neću nikada uzalud napisati njeno ime.
Ako vidite da sam se iznevjerio
Hrvatskoj i njenom narodu,
odsijecite mi ruku

STAVLJAM RUKU NA HRVATSKU 1978.

Stavljam ruku na Hrvatsku:
ona gori.
Stavljam ruku na Hrvatsku:
ona drhti.
Hrvatska drhti od groznice i nade.

Ž. Vukorepa: Ante Bruno Bušić, ulje

Bože Drmić: Ante Bruno Bušić, ulje

D. Primorac: Ante Bruno Bušić, ulje

Bruno Bago: Bruno Bušić, pastel

Brunova rodna kuća u Donjima Vinjanima,
spomen ploča rad Vene Jerkovića

Bušićeva grobnica na Mirogoju, rad Marije Ujević

JOJA RICOV
(1929. – 2017.)

UPRAVO VAMA (J)A(D)KADEMIČE EM EM

Koliko godina
treba još da čekam
svemoćni Gospon Druže?

- Strpi se, mili,
Forum misli na tebe.

(Dobri, brižni Forum -
samo koji, mačore?)

- Imam poezije dovde! -
i préde šapom iznad čela.

Stihovane dr(e)karije
fujlozosofisticiranja -
toga ti imaš dotle:

Poezije kod tebe nikada
nije bilo ni do gležnja,
ni do gležnja!

Slatki što zakapaš
što ne daš RIJEČ

što ne puštaš da se odslovi
da se ùslūši
(o)gleda

ti koji ubijaš!

Nećete ubiti sve
kao Bruna što ste
o ne

Frana
Pavla
Đuru

Stipicu
mog Iva...

(Pereš ruke, laskavi:
spadaš, kažeš, drugdje?)

Nećete,
nećete da i htjednete, kunem se!

Vrijeme
vrijeme će... o dà:
odviše mu dugujete.

A vas?

Djelo će ovo
otkopano
listiti
kad više ne bude ruke

čigro s krabuljom klauna
(klauna?)
lisko banketska
glembajska

o-portunko

(samo Sebilić?

Mjerilić
Režimlić?)

kastorčino glatka
(og)uljena

š(iš)-min-keru
eru
beru

ufoteljena slugo.

Zagreb, 27. listopada 1978.

Mirotvorac kozmosa, Zagreb, 2016.

MARKO BUŠIĆ
(1930. – 2010.)

BRUNO BUŠIĆ

Naiđeš li, putniče, kroz Vinjane Donje,
zastani.
Tu se je rodio Bruno Bušić,
visok,
pognut i
zamišljen.

Takav je koračao imotskim ulicama.
Takav je koračao splitskim ulicama.
I u Zagrebu je tako koračao,
visok,
pognut i
zamišljen.

Takvog sam ga vidio u Frankfurtu na Majni.
Takva sam ga vidio u Londonu.
I ubijen je takav u Parizu,
visok, pognut i
zamišljen.
visok,
pognut i
zamišljen.

Zagreb, 12. 7. 2004.

Hrvatsko slovo, Zagreb, 2006.

TOMA PODRUG
(1931. – 2022.)

VOŠTANICA ZA PRIJATELJE

Taj žižak što drhti
Ne usuđuje se plamenom dotaknuti
Brojne naše razgovore
S kojima zajedno putovasmo

Gorjeli smo s onim što voljesmo

Traži li taj plamen
Svijetliti ono što nije udaljavalo
Naše misli u osjećajima
Prijateljstva koja bijahu ranjiva

Popodne, Zagreb, 2005.

MIRJANA EMINA MAJIĆ
(1932. – 2021.)

NA TVOME GROBU CVIETA RUŽA BIELA

(Bruni Bušiću)

Na grobu Tvome cvieta ruža biela,
Hrvatica sestra na dar Ti doniela,
Grob Tvoj da ukrasi moj Hrvatski Lave,
Ti cviete Imotske Krajine krvave.

Ona se moli iz dna duše svoje,
Da narod prihvati oporuke Tvoje,
I da jednom krene k' istini, k' slobodi,
Nek smieli primjer Tvoj ih sada vodi.

Sestra Hrvatica sad se Kristu moli,
I ona Hrvatsku iznad svega voli,
Jest Antune brate, naš Hrvatski Lave,
Primi pozdrav grada Zagreba sa Save.

I jednog dana Bruno dragi Brate,
Zviezda će slobode obasjat Hrvate,
Miris će opojni širit ruža biela,
Što Ti Hrvatica ponosna doniela!

Tuga s Drine

SIJAO SI SJEME

(Bruni Bušiću)

Sijao si čisto rodoljublja sjeme,
Pazili su na Te, stalno, cielo vrieme,
Al' nisi prezao, niti se strašio,
Iako prebijen, sve si nadmašio.

Sijao si sjeme u sred plodne njive,
Živio, radio, gdje Ti braća žive,
Antune, Sokole iz Bušića Drage,
Bio si poletan, pun duha i snage.

Jer Tvoje je pero dušmane posjeklo,
Brzo uhvatiše od kud Ti podrietlo,
Bili su svjestni da si mnogo jači,
Duh Tvoj pun bje znanja, vodi i prednjači.

Ti povede smjelo studente i đake,
Rodoljubne rieči bjehu častne, jake,
Sve nam ruser zboriš: "spomenike roda",
Gdje je sad tu pravda i gdje je sloboda?

Čine mnoga zvjerstva a nit sram ih nije,
Ruše crkve, palače i stare džamije,
Zašto braćo šutite? Prozborite jednom,
Život nije ništa bez rodnog ognjišta.

Bruno sjeme sije, zlatno žito klija,
Zapjevala mlada ciela Kroacija,
Oj, Bušiću od Imotskog Lave,
Ti posija sjeme rodne klice zdrave!

NA ISPRAĆAJU

(Bruni Bušiću)

Pariške ulice sve su sad u cvieću,
To Hrvati Bruni na sarkofag meću,
O, slavni nam Ante - Bruno, prijatelju,
Sad posljednji puta primi našu želju.

Poklopac Svećenik fra Lasić otvori,
Iz mučnog grla Ante progovori:
"Cieli život siromah sam bio,
Al' Hrvatsku milu iznad sveg ljubio."

Bila mi je sestra, nevjesta i mati,
Samo njoj sam mogao mladi život dati,
Želio sam vruće da je sunce grije,
Želio slobodu, majke Kroacije.

Tukli su me braćo, bolna, žedna, gladna,
Prebili su meni mlada leđa jadna,
Al' ja se nadam da sam dosta dao,
Život, djela svoja Njoj sam poklanjao.

Jedno sve Vas molim na ovome grobu,
Odbacite mržnju, svađu svaku zlobu,
Sve znanje i snagu zbijte u redove,
Krv Vas braćo moja, prolivena zove.

Odbacite klete svađe crno sjeme,
Vratite se braćo jer došlo je vrieme,
Nek nas bure biju i hrvatske kiše,
Samo žalim što me mlada pogubiše.

I kad bi se jednom ponovno rodio,
Istim žarom ja bi Hrvatsku ljubio,
Svima suze teku, Bruno sklopi zjene,
Zbog Hrvatske mile što su prostrieljene.

Svuda braća stoje bol razdire grudi,
Ta što smo mi sada? Hrvati il ljudi?
Ne čuvasmo budno svog voljenog Vođu,
Dopustismo da crveni krvnici tu dođu.

Svaki tu se kune, Ante, Bruno, brate,
Ti si dao život za svoje Hrvate,
Osveta se traži, zatvor, kazna prava,
Ubiše Bušića, Hrvata i borbenog Lava.

Rasuše se redom, ljudi, djeca, žene,
Osveta za mladost krvi prolivene,
Tebi prisežemo, žrtvo, mučeniče roda,
Radit ćemo vjerno da svane sloboda.

SUZE TI KRASE UMORNO OKO

(Bruni Anti Bušiću)

Suze Ti krase umorno oko,
U srdcu si Hrvatsku sakrio duboko,
Nitko je nikada izvaditi ne će,
Tu Nevjestu Tvoju dok tiho vlak kreće.

Hrvatski borac na putu se sjeća,
Na Hrvatsku milu gdje je bila sreća,
Njena topla ljubav pjesma nad pjesmama,
Al' ljubav je sina sva duševna hrana.

Za Nju bješe spreman živjeti i mrieti,
Za nju ga htjedoše na križ razapeti,
To je zemlja gdje sad mladost buja,
Cvieta miris cvieće, "Hrvatsko Proljeće."

Bruno - Ante u srdce je sprema,
Nevjesta mu osta srdcem rastužena,
Noć je, vjetar piri, more ljulja splave,
Zbogom! Bruno - Ante moj Imotski Lave.

Hrvatska mu šapće: "Dođi natrag sine,"
Srdce Tvoje puć će sred grozne tuđine,
O, ljubljena moja Nevjesto Hrvata,
Kako pelin pijem, zatvarajuć vrata.

O, Nevjesto moja, mladalačkih dana,
U srdcu si mojem tajno zaključana,
Nitko Tebe mila uzet iz njeg ne će,
Ti si mi djetinjstvo, bard slave i sreće.

Zbogom! Zviezdo moja najdraža od svega,
Zbogom! Borit ću se do trena zadnjega,
Sve dok život služi i vriedna mi ruka,
Reć ću cielom svietu kakovih trpjeh muka.

Za Tebe sam ljubav u sebi gajio,
Pod mukama nisam, Tebe zatajio,
Ne izdadoh Tebe niti srdca bratska,
Na usnama pjevah: "Jedino Hrvatska!"

No sad u momentu kad će dušman kleti,
Sa hitcem otrovnim život oduzeti,
Umirem u boli, nasmijana lica,
Živjela Hrvatska! Moja Nevjestica!

Od Tebe na svietu ljepše zemlje nema,
Tvoj sin Ti zadnji pozdrav sada sprema,
O, primi mi tielo mila zemljo moja,
Daj mi skromni kutak u sred Mirogoja.

Al' dok tielo moje u Parizu sniva,
Rieč ostaje moja, rodoljubna, živa,
Bieli Golub pozdrav nosit će Ti mila,
Jedina si ljubav moga srdca bila.

I neka se moje bar ispune želje,
Neka s neba gledam stare prijatelje,
I osjetim vatru gdje su srdca bratska,
Moj Amanet nek je: "Jedino Hrvatska!"

www.hrvatiamacforum.yuku.com

PETAR GUDELJ
(1933.)

ANTE BRUNO BUŠIĆ

Metafora imotskoga hrvatstva: dijelom, životom, smrću. Imoćanin i Vinjančanin, ocom Dalmatinac, majkom Hercegovac, kao što su oduvijek Bušići, jednom nogom na jednoj, drugom na drugoj strani *granice*: u Vinjanima i Gorici. U srcu stare Imote. Sanjar i buntovnik kao svi Bušići: od Roše harambaše do Zvonke Bušića, koji je 1976. ote američki zrakoplov i protujugoslavenskim letcima zasu Chicago, New York, London i Paris i koji doživotno robuje za Hrvatsku.

Đak slavne imotske gimnazije, od koje su s pravom strahovali jugokomunisti. Dječaci-urotnici smišljali ubojita slova i mećali pod temelje mrske Jugoslavije. Za njima njuškala kučka-Udba, uvijek spremna skočiti ma prsi, istrgnuti grlo. Od imotskih dječaka čuvala svoju strašnu, do zuba naoružanu, do očiju okrvavljenu državu. Vidovita je bila kučka-Udba: imotski su dječaci njezinoj državi odsjekli strašnu Meduzinu glavu. U međuvremenu, koje je trajalo trideset epskih godina, ona je sjekla i jela njihove mlade glave.

Nosio u sebi zvono. *Slavio i brecao*, pozivao na pomirenje i na ustanak. Kao sva stara i plemenita imotska zvona, najavljivao blagdane i iznad Imote, iznad Hrvatske, razgonio zle gradonosne oblake. Istim darom i žarom pisao političke prizive i pozive, ekonomske raščlambe, priče i pjesme. Kao i njegovu dalekom pradjedu Roši harambaši, o kojem je pisao s ljubavlju, jedine uze i veze koje je rado podnosio bile su djevojačke pletenice oko vrata.

Idući putovima hrvatskih sanjara i revolucionara, stajući u Matoševe stope, postade *trubačom sa Seine*. Kud god je išao, dokle god dopirao, za njim išla, u njegove stope stajala Udba-smrt. Svoj pod-mukli pištolj s prigušivačom držala uperenim u njegov potiljak, srce i mozak, u svaku njegovu riječ. Na jedan pariški pločnik, 16. listopada 1978., pade prostrijeljen imotske gore list.

Put u Imotu, Baška Voda, 1996.

DANIEL MATHEW ZAKARIJA
(1934.)

RUKOVET SJEĆANJA

Prijatelju - Bratu - Hrvatu

Uh! Drhtim, blijedim i zemlji se povijam
i srce se u taj čas skameni.
O Bože, osjećam, moj Hrvat umire,
od ubojitog metka komunističke varalice,
u progonstvu daleko od hrvatske uzdanice!

Kako tu slutnju izdržati i tragediju shvatiti,
kako taj rastanak prihvatiti
i vječnu svijeću kroz suzu upaliti?
Kad se njegovo biće, ko kap života,
u moja sjećanja navrati i sada.

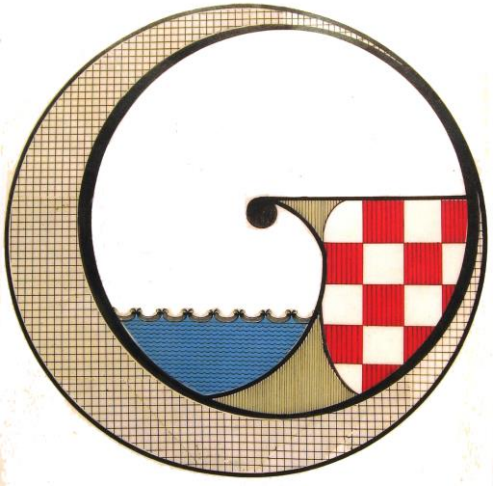
K zemlji se na koljena spuštam,
u ta svježa sjećanja se vraćam,
u životne sanje i rodoljubne dane,
do hrvatskog praga voljene Domovine!

Tamo gdje danima stasasmo uz more
i ponosnim hodom spajasmo dalmatinske gore.
Tamo pod toplim suncem Imotske krajine,
kroz svjetla i tame, vatre i kiše,
budili smo domoljublje u ime Lijepe naše!

Oh! Kako taj gubitak nadomjestiti
i njegove snove u stvarnost povratiti?
Pred domovinskim mu počivalištem stojim,
izgaram od nemoći i tiho se molim!
O Bože, smiluj se, blagoslovi mu počivalište!

Daruj mu na vječnost mir,
mučeničku svetost, u zemlji Hrvata!
Jer, Bruno je bio i ostaje s nama!

Chicago, 2001.

Daniel M. Zakarija: Idejno rješenja grba HNV-a,
Hrvatskoga narodnog vijeća
(koje je na tajnom natječaju Bruno Bušić prihvatio)

BAN I PROLAZNIK

Prolazniče,
Zastani i pogledaj ovaj spomenik,
u vječnim suzama nadgrobnik.
Tu počiva On, Bruno-Ban,
idealist, i antikomunist!
Bard slobode i ponosa.
Lutalica, Hrvat svijeta,
tražeć priznanje tebi i sebi.
Al vratio se iz Euro-sna kao pokojnik,
u vječnu mirovinu i oslobođenu Domovinu!

Prolazniče,
Zaustavi svoj hod i zamisli,
tko oplodi njegove ideale,
a tko plodove njegove hrabrosti?
Okreni se, i pogledaj iza sebe,
sve sami slavljenici i antiradnici,
izrasli u yu-kuli od karata.
Ili si Ti dobri prolazniče,
dragovoljče Doma-i-rata,
zaslužan za njihove gracije i uživancije?

Prolazniče,
Ostani tu i okreni leđa nepravdi,
antiveličinama u ovoj antidemokraciji.
Napusti taj smijeh i sva obećanja,
pohlepstva i ina dugovanja.
Jer jučer nam ubiše Bruna-Bana,
u crnoj noći Paris-eurostana.
A sutra će nam u po bijela dana,
ubiti generaciju i obnovljenu Kroaciju.

Split, 2008.

(prvotisak)

BORISLAV ARAPOVIĆ
(1935.)

KAJINU HRVATSKOM

In memoriam
Uz tridesetu obljetnicu ubojstva Brune Bušića
(16. X. 1978 - 2008)

Svevladaru svijeta rata mira svemira
ne upisa li prst tvoj na kamen zapovijed NE UBIJ?
a ne zamoli li te tvoj Sin: ”Oprosti im jer ne znaju što čine”?

pa kad krvnik s kodom Lucifera lomio je tvoje ploče
kamene ubijajuć tistisuće od Zemuna do Bleiburga
nije li kroz krakove petokrake i vidio i znao što mu čine ruke?
da crvenije su mu od boje mu na nožu?
paklocrvene?

pa i poslije kad već Europom bojna vika utihnu
tko to tamo okrunjen zvijezdom znojem prevarenih ugojen
a sveudilj i desetljećima još žedan osvete i krvi gladan
smrti puca obara bez milosti?
i to s vijencem crvenoga sveca mirotvorca?
kamuflirajući bijelim perjem krv od tjemena do tabana
neki Hrvat s znakom Kajina?
a tko pada?
brat mu jedan drugi treći deseti i dvadeseti trideseti i
šezdeseti i tako dalje …
znao je što čini ili?
i da krv im njihova će vapit u nebesa kao krv i Abela?
i da sam je sebe pribio na križ?
na križ srama među polomljenim križevima svoga
hrvatskoga hrama?
s natpisom ko nekada na hebrejskom i latinskom i grčkom

i na stotin onih drugih kojima mu pljeskahu kad glumio je bijelog goluba
pa i jeziku tih svojih nijemih žrtava:
”Kajin iz Kumrovca
Jugo-Ku-Klux-Klana kralj
braće svoje ubojica”

a gomile i prolomi i rovovi i jame krcate do grla grlima?
prepune imena bezimenih gnjilih istrulih i smrznutih i plovećih u zaborav
u četverokutu davnina njihovih od Drine pa do Dragonje
od Dunava i Drave pa do voda Domagojevih?
ječi odnekud tišina: upisana nisu li u lišća olujna?
i u krvotoke onih iza njih?
slovima iz otkucaja
otkucaja onih jednih jadnih drugih pa i onih trećih?
žicama prepletenih upletenih u troplet?
tko prebojit će te tisuće tistisuće?

pa nek reci ovog stihoveza budu kao neki sivosiv postskriptum
kao neka ispod crte siva bilješka
onim koje smrtni zubi petoglave hidre s Dedinja
daleko od domovine zgrabiše za vrat

i dok diljem Božjeg svijeta zbrajao se račun i opraštalo i pjevalo se ” … i na zemlji mir … ”
i kad užad s vratova u Nürnbergu davno njišuć već umirila se
pa i sami savezнички jastrebi već prali ruke zbog stotisućih pod ruševinama Berlina, Dresdena i Frankfurta i Hirošime …
onaj žrec u bijelom perju upisivat nastavi u list za listom svoga žrtvoslova:
1946 Dr. Ivan Protulipac ubijen u Italiji
1948 Ilija Abramović u Austriji

. . . .
1960 Dinka Domančinović u Argentini (trogodišnja djevojčica od bombe podmetnute u dvorani Hrvatskoga doma u Buenos Airesu)
. . . .
1966 Mate Miličević u Kanadi
. . . .
1967 Jozo i Mile Jelić u SR Njemačkoj
. . . .
1968 Pero Čović u Australiji
. . . .
1969 Vjekoslav (Maks) Luburić u Španjolskoj
. . . .
1971 Maksim Krstulović u Engleskoj
. . . .
1972 Stjepan Ševo supruga mu Tatjana i devetproljetna joj Rosemarie kći u Italiji
. . . .
1975 Matko Bradarić u Belgiji
1975 Vinko Eljuga u Danskoj
1975 Stipe Mikulić u Švedskoj
. . . .
1977 Jozo Oreč u Južnoafričkoj Republici
1978 Bruno Bušić u Francuskoj
1978 Križan Brkić u SAD
. . . . i desetine desetine još drugih trulih lubanja . . .

tuđe zemlje dadoše im svakomu po humak
pero ovo blijedobijedno stihovezom ovim sivim
glavom pognutom na grob im cvijetak

26. VIII. – 11. IX. 2008.

(prvotisak)

ANDRIJA VUČEMIL
(1939. – 2020.)

SJEĆANJE NA HRVATSKO PROLJEĆE

Bruni Bušiću

Gdje je tvoje vrijeme
tvoj san,
sunce,
tvoja mrklina
u smrti
ili životu
kraj i početak
odakle početi odgonetavati?

Gdje je tvoje sjeme
u tvom snu
ili pogledu
otvorenom
nad bezdanom
izgubljene domovine,
u tvojim krikovima
naslućujem
vodoskok
novih rasplamsaja …

u ovo proljeće ne znam
što je s ljiljanima
obećanim buketima
što je ili što nije
u ovoj riječi izgovoreno
u proljeće
koje to nije ni jesen ni zima
ni ljeto nije osušeno
dok ti u tuđoj zemlji mrtav
da li uistinu u miru počivaš?

Za jedan sunčev trenutak, Rijeka, 2004.

STIJEPO MIJOVIĆ KOČAN
(1940.)

BRUNO BUŠIĆ – PAMTIM MU OSMIJEH

Sjećam ga se iz Corsa,
nekada starinske kavane
na uglu zagrebačke Gundulićeve i Ilice
gdje smo s onim starim Crnogorcem
koji je odležao u Sibiru
a zatim i po yu-zatvorima
zbog "suradnje s ustaškim režimom"
satima znali slušati
meni čudesne zgode
s nekim strahom (uvijek taj strah!)
tko li nas sve gleda
da pod pločom stola nije mikrofon
prpali smo oko sebe tobože nezainteresirano…
Pamtim mu osmijeh

Sjećam ga se
i nedaleko te kavane
također u Ilici
blizu uspinjače
ja sam išao drugamo - prema Trgu
a on baš tamo u Corso
rukovali smo se
povjerljivo mi je potiho rekao
(okrenuvši se da mu nije tko za leđima
– uvijek taj strah!)
"sutra odlazim"…
"pa, moraš li"
"moram, idem!"
Ponovno smo se rukovali
sada posljednji put

ja sam šutio
šutio i šutim…
ali poželio sam mu sreću
i da se vrati…
On se nasmiješio
Pamtim mu osmijeh

Nije imao sreće
nije se ni vratio
čitao sam novine
o zabludama o zaslugama
o ubojstvu…
Pamtim mu osmijeh

Dosta godina kasnije
u Stocholmu ili možda u Göteborgu
u stančiću nekoga Hrvata
koji je tih dana putovao nekamo
a njegovi i moji zemljaci
ustupili mi njegovo prebivalište
dvije noći na uporabu
u tome olovnome ali lijepu vremenu
kada su sva hrvatska društva međusobno surađivala
(osim s onim jednim – ustaškim!)
uz ležaj Brunove knjige
stihovi iz Poleta
koje od prije znam
prisjećam ih se…
ali – zašto mi je to tako ostavljeno
da štogod shvatim
iz njegovih knjiga ili…
možda je čovjek naprosto
čitao Bušićeva štiva
pa ih u žurbi nije pospremio
i premda i ne pomišljam na provokaciju

ipak se okrećem iza sebe
(kao ono on onda u Ilici – uvijek taj strah!)
ali naravno - nema nikoga
sâm sam u tom prostoru…

S naslovnice jedne od tih knjiga
sjaji njegov osmijeh
baš onaj koji pamtim

Da – i to je jedino što pamtim
njegov osmijeh

U Zagrebu, 20. lipnja 2008.

(prvotisak)

IVANKA MADUNIĆ-KUZMANOVIĆ
(1941.)

SMRT BRUNE BUŠIĆA

Tebi:
uzoru ponosa
uzoru nesebičnosti
uzoru samoprijegora
uzoru domoljublja
uzoru mučenika
uzoru tradicije smjelih
uzoru budućih pokoljenja
uzoru Šenoinih ideala
nadahnuću duša u tuđini.
Tebi,
o prijatelju moj,
da ti je samo znati
koliko za tobom Hrvata pati.

Milwaukee, 16. X. 1978.

BRUNI BUŠIĆU

Svjedočio si patnje i boli
domovine svoje,
koračao si kroz ralje zvijeri
i neustrašivo prkosio
demonima crvenih zlikovaca.
Za tvoje će ime
sve generacije Hrvata znati.
Tvoj život i tvoja prerana smrt
putokaz je kako se Hrvatska ljubi,
kako se za nju pati,
kako na njen oltar slobode
i život treba dati.

Peta obljetnica smrti, 1983.

Hrvatska, i izvor i ušće, Rešetari, 2011.

TOMISLAV BOŽINOVIĆ
(1942. – 2022.)

ZVONKU BUŠIĆU

O, koliko li tame
pola života
u tamnici
o, kako li zvonko
odzvanja ime
Zvonko

Dosanjao Zvonko
svoj san
i nogom stupio
na tlo slobodne
Hrvatske

Ali ostvarilo se
i proročanstvo
prezimenjaka mu
Bruna
porazili smo
krvave agresore
ali ne i urazumili
domaće izdajice

No, dok je Bûšića
bit će i nacije
dok je Imoćana
bit će i Kroacije

O, koliko li tame
pola života
u tamnici
o, kako li zvonko
odzvanja ime
Zvonko

(prvotisak)

ERNEST FIŠER
(1943.)

BUDNA ZEMLJA

Bruni Bušiću

1.
Taj magični kristal prastare dobrote i plama
taj ukleti pedalj zemlje kojemu se stalno vraćaš
predano i smjerno kao prema sebi
kao što se dijete hvata iste dojke
ili ozareno more s'lazi svojoj sjeni:
čitava je vječnost na tom dlanu
tragične i slavne Domovine

2.
Već kao u snu slušaš iste prijetnje iste optužbe:
kako teške vojske tutnje drumovima
kako pogani prsti grabe svetinje
kako p'jani osvajači obljubiše djevice
kako umjesto doziva mukli krici odjekuju
a unezvijerena čeljad traži šikaru:
iste vojske isti osvajači, i gladi i nevolje
ali je ljubav trajnija u budnome čelu
jer je plodi svjetlost mlada
svjetlost mlada bez prestanka

3.
Sa smrću u dosluhu časnom životu se predaješ
i po stoti put imenuješ bilje, vode i proplanke -
sve si tako namro srcu oduzevši tijelo
pa lišen svega prizemnog žudiš tihe radosti
u savršenom krajoliku između uma i duše
koji ti oduvijek osporavahu:
kao da nikad i ništa ne naučiše od povijesti

4.
Stoljeća se pamte po trenucima
a gusta vjera brže raste što je udes veći
i glas naroda biva za toliko jači
ko1iko je dugo čamio u šutnji

5.
U prostoru zavičajnom i tvoja je sudbina
tvoja krv i nada, misao iza noći
ovdje je duša tvoja buntovna
a prepuna tjeskobe i snage:
ovdje tvoj govor nitko ne može osporiti
kao ni želju da se smrću othrvaš smrti

6.
I dok pjevaš o skladu tiha te strepnja plijeni
jer bdiješ najdubljim očima koje izriču zrelost
ali ova budna zemlja odasvud te pridiže:
posred klisa i u dolu
jednaka je njena nepotkupljivost

7.
Ne prizivaj razloge za ravnodušja Svijeta,
mlado prometejstvo odavno je za tobom
a iskušao si riječi poput čaše otrova:
sloboda je jedina mjera koju ti valja zadobiti
makar će ti možda još danas suditi
makar će te možda već sutra slaviti
a vrli prijatelji radni o glavi

Pohvala tihom slogu, Varaždin, 2003.

JOZO MRŠIĆ
(1943.)

TAKO I NA ZEMLJI

OČE NAŠ,
svevišnja moći,
gospodaru svjetla i života,
koji otajstvom vječnosti besmrtnost umnažaš,
objavljujem pravorijek savjesti
nerazboru svesilja
na grobištu zapovjeđene sreće,
olovnih udova pripravan
kalvarijom naroda hrvata
križeve otkupiteljne nositi;
KOJI JESI NA NEBESIMA,
stvoritelj svemoći i nemoći,
radi zakona tvog trajati bremenito
i dotrajati navrijeme iznuren svijetom,
obnavljam danas
već davno zapodjenutu svađu s tobom
oko žrtava paljenica
miru tomislavova, antina, brunova i matina zagroba
u ime svih zagubljenika
za čistilišnim predziđem slobode,
koje uvampireni razmjernici zlokobi
(čiji gospodar, na nebesima i na zemlji,
također jesi)
čelikom strmoglavim razgrađuju;
SVETI SE IME TVOJE,
jedini pravdoznanče,
ako si nakon riječi naredio nadu,
to molitveno veslo korablji uma
u bespuću uvijek upitna smisla,
doživotnom galeotu,
umjesto goneti velike tajne sreće,
duguješ plovidbene domišljaje

bez vojnica sumanutih poharnika koji se,
zazidani u kosturnice bezumlja,
pod samoropstvu obnovljenu spomeniku,
ubojičkoj mržnji listom podaju;
DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE,
prije smaknuća savjesti
dvorskih preljubnica iz računa,
koje će do tvog sudodana,
nad bezdanom vremena ruševine razuma slaviti,
na lancu silovane povijesti
poput bezuba psa nemoćno cviliti;
BUDI VOLJA TVOJA,
nad ženom i čovjekom
koji upanjeni hrabrošću vlastite krvi,
u tišini grobnoj siktaje zrna
i ujede praska iz daleka
krunicama broje,
u srušenom hramu, sred sela u kamenu,
s bijelim stubištem u nebo,
svijeće prkosna svjetla
za ojađenu dušu
nepokorive domovine pale;
KAKO NA NEBU, TAKO I NA ZEMLJI,
u dane kada je hrvatska smrt
svetija od svih svetinja života
otimljem boli
zavjetne riječi udivljenja
vjeroljublju mladosti
(ubojitijem od svih oružja)
koje se u tvrdaljima trajnokobi postojbine
vječnikom slavodobitinim gozbi ...

Zagreb, 4. listopada 1991.

Hereze mukotrplja, Rijeka, 1995.

SLOBODA U BIJEGU

(brunu bušiću - roši)

I

kad neizbrojivi opet krenuše
životom golim
u ljigav zagrljaj
obećanog svijeta
sve slutilo je
na odmetništva trajna
(hajdukovanje mučno)
putovanja duga olovnim bespućima nade
kroz strogo kontrolirane klance
- a i SLOBODA tražena
već odavno u bijegu bijaše -

II

pred nama
sve nepoznato bi
osim onog što voljeli smo oduvijek
dok prostore smo
željezom okovanih pogleda napuštali
i u zabrane neke druge pristizali
rešetkama zlatnim pregrađene
koje je ljubavlju žarkom
pretapati trebalo
i rukama golim lijevati
u kalupe naših uvjerenja
- ponos smo sustizali
ali sloboda bje
sve bržeg kroka –

III

tražeći tako riječi
za sve što nam je opet
izgubljen zavičaj značio
sluteći sve više
koliko nam ostavljen narod treba
zaboravismo
da ljubavi čiste
pogibeljne jesu:
jedan
koji je ponajviše slobodu u bijegu
zazivao da stane
zastade i sam
na pariškom menilmontantu
mržnjom nedostojnih dosmrćen
privremeno počinuv
u društvu odavno palog pjesnika
na groblju pere lachaise
- nedovršeni maraton
za slobodom u bijegu
nastavljali su sve brojniji -

pariz, grossheppach, 1979.

IV

i reče DOMOVINA
neka ga vječno bude
na poljanama mirogoja
i u mislima maratonaca novovjekih
- jer ona sloboda
koju smo zajedno snili
još uvijek je u bijegu
a trkača je sve manje -

na mirogoju, travnja 2005.

(prvotisak)

PETAR FRANO BAŠIĆ
(1945.)

POMRAČENJE SVJETLA

U plesu
mjesečnih zraka,
što se
nemirno
igraju
i
valjaju
po pospanim
krovovima
pariške četvrti,
u sjenama dubokim
ulicom vreba
jedna kruta
ledena ruka.

Zla namjera
je njezina
da
bezumno dokonča
mladi život
koji
koracaše
neustrašivo,
a koji bijaše
duboko
zaljubljen
u Slobodu
i u
svojem narodu.
Na nišanu

je bilo srce
beskompromisno
podano
pravdi i pravici,
i odano
neograničeno
prema želji puka svog
za Slobodom,
toliko željenom i zlatnom,
al' plaćenom naroda
patnjom.

I u kobnom času
bujni
život padne
pr esje čen
kr uto m ruk om.

U munjevitom
al' bezizlaznom
padu
mrtvog tijela
prema
tvrdom
kamenom tlu,
vila
se divna
odjednom stvori
i uhvati
padajuće
rame
u svoje blijede
ruke lijepe.
I privinu mu glavu
svojim mladim grudima

u grčevitom zagrljaju
posljednjeg
susreta,
te obasu je
strasnim poljupcima
ugušenim u
gorkim,
bezbojnim
suzama
nezaustavljivog plača
koji svaku dušu
duboko obuhvaća.

„No man, no nation sholud ever
become reconciled to enslavement“

B. B.

A mlade usne
pucaju
u nesuzdržanom
vrućem dodiru
s mokrim dlanom,
na koji
kapljice tople
krvi
padoše
pod crvenim plaštem
neumrlog
junaštva,
rodoljublja
i čeličnog dostojanstva.
Grudi drhtaše
u odjeku ulice,
sve dok nije prestao

grč osjećaja
za onim što više
ne može biti,
niti što može obuhvatiti
pružene misli kao djela,
pa ni dohvatiti
smisao
nuđenog srca
koje sad jadno
nepomično leži
na tlu hladnom.

A krik nemoći
reže gluhu noć,
što sad
bježi
pred titranjem
upaljene svijeće
naše zavjetne,
koja snažno
najavljuje dane
dolazećeg ostvarenja
njegovog
životnog rada,
koji, naglo prekinut,
zauvijek blista sada.

U Cape Townu, 16. listopada 1983.,
na petu obljetnicu ubojstva Brune Bušića.

Svilene siluete, Zagreb, 2007.

ANTE MATIĆ
(1945.)

ZAKLETVA BRUNE BUŠIĆA

U jesen onu davnu i sumornu
tisuću devetsto sedamdeset pete
prognani iz zemlje Hrvata
stajali smo na tornju s pogledom na Pariz.
On podiže desnu ruku kao da pozdravlja
Gradinu, Domovinu, Čvrsnicu, Velebit,
Dinaru, Biokovo, Sljeme, Plitvice,
nebo, zemlju, sunce, more i kamen
na koji je iz matere nevin pao.
Polako i teško izgovarao je riječi
kao da pred raspetim Bogom kleči
ili kraj postelje umiruće majke
koja u bolovima moli i ječi:

Stavljam ruku na Hrvatsku
i kunem se da neću nikada
uzalud napisati njezino ime

Ako iznevjerim Hrvatsku
odsijecite mi desnu ruku
da nikad više ništa ne napiše

Dabogda se osušila i moja
rekao sam i ja i zašutili smo
poput ratnika prija boja

***

Tisuću devetsto devedeset i neke
obistinilo se što si govorio
dok smo potišteni silazili s tornja:

Da smo složni i čestiti davno bi imali državu.
A biće, rodit će se slobodna Hrvatska
kad padne berlinski zid
kad se budu rušila komunistička krvava carstva
kao kule od karata.
Nema države bez krvavih gaća.
Pobit ćemo se za slobodu sa Srbima,
a možda s poturicama i našim izdajicama.
Teret rata morat ćemo podnijet svi podjednako.
Kad se oslobodimo srpskog ropstva,
komunističkog mraka i zlosilja
i stvorimo konačno državu,
vidit će se kako naši kradu.
Svak nas je krao i potkradao,
oslobađao nas slobode i nade,
a najteže će biti kad nas naši udbaši
izrodi, budalaši partijaši i orjunaši
budu varali, lagali, krali i prodavali
svjetskim maherima i makro lopovima.
Navalit će na nas velike ptice grabljivice.
Kako tada nas spasiti od nas?[1]

(prvotisak)

[1] Autor je ovu pjesmu godinu dana kasnije objavio u svojoj zbirci *Kamena knjiga* (Sarajevo, 2009.) pod imenom *Tako je govorio Bruno Bušić - Frankfurt, 1975.*

TAKO JE GOVORIO BRUNO BUŠIĆ

Da smo složni davno bi imali državu.
A bit će, rodit će se slobodna Hrvatska
kad padne Berlinski zid
i kad se sruše komunistička carstva
kao krvave kule od karata.
Nema države bez krvavih gaća.
Pobit ćemo se za slobodu sa Srbima,
a možda i s našim poturicama.
Teret rata podnijeti svi podjednako.
Kad se oslobodimo srpskog ropstva
Komunističkog mraka i zlosilja
i napokon stvorimo državu,
vidjet će se kako naši kradu.
Svak nas je krao i potkradao,
varao i oslobađao slobode i nade,
a najteže će biti kad nas naši budalaši,
partijaši, kosovci i udbaši
budu varali i prodavali jebivjetrima
i svjetskim makro lopovima.
Navalit će tada na nas malene
velika svjetske ptice grabljivice.
Do neba i Boga dižem svoj glas
Kako tada nas spasiti od nas?!

Frankfurt, 1975.

TOMISLAV MARIJAN BILOSNIĆ
(1947.)

KUĆA BRUNE BUŠIĆA

Kuća je moja Hrvatska

Tjera me na pjesmu harambaše
na glasan plač
jedino ne na odmor

Kako sakupiti kamenje njeno
rasuto Domovinom
kamen svaki hrana je vjetrovima
Kamen kao bijeli galeb
lepršа
okrepljuje
i ubija

Kako uzidati zid
jedan jedinstveni zid
kamen po kamen
skupljajući po Hrvatskoj
penjući se po njemu
sve dok se ne pretvori u slobodu

Može li se to
treba li uzidati svaki kamičak
hoće li izdržati zid
hoće li me od svijeta odvojiti
ne će li pasti na mene

Kuća je moja usred srca Domovine

Hrvatsko slovo, br. 787, 21. svibnja 2010., Zagreb

BRANKO GLAVAK
(1947.)

NA SLAVU BRUNE BUŠIĆA

O Bruno Bušiću
ovo je tebi na slavu
nek čuju svi Hrvati
za koje si dao glavu.

Sad kad te više nema
mnogi suze liju
a tiranin diže čašu,
na tvoj račun svi piju.

Na oružje ti si rek'o
mnogima toliko puta
zbog tog te s liste živih
skinula ta Udba ljuta.

Da badava nama suze
kad tebe više nema
na oružje treba poći
i na to je Hrvatska spremna!

Sve što si nama rek'o
učinit ćemo u djelo,
a Hrvatska kada dođe
prenije(s)ti ćemo ti tijelo.

Ne brini, još uvijek ima
čestitih Hrvata
to su oni što suze liju
i čuvali te ko brata.

Lažu po cijelome svijetu
i kažu da nas je malo,
o da je to tako bilo
ne bi im do tebe stalo.

O kada, kada bi imali moć
dušu ti probudit
pa da budeš uz nas
kada ćemo im sudit.

Naše se istine boje,
boje se i tvojih riječi
jer ono što si nas učio
sve će to njih zatećи.

Hrvatska kada dođe
sudit ćemo te krvnike
a barjak će se viti
iznad tvoje slike.

Zauvijek nek ti je slava
anđeli nek nad tobom bdiju
ovo ti kliču Hrvati
koji za tobom suze liju.

Malmö, 1980.

(Uglazbio i pjeva Branko Glavak, objavljeno na gramofonskoj ploči: https://www.youtube.com/watch?v=Ke-daWSukGA. Drugu izvedbu te pjesme pjevaju Tedi Spalato & Branka Brodarić: https://www.youtube.com/watch?v=o239vKpy8f4, (pristupljeno 1. rujna 2023.)

IVAN GUDELJ JOKIĆ
(1947. - 2023.)

BRUNIN SAN

Na Imotskom polju ležim
pod vrbom tužnom,
dok kasno ljeto prirodi mijenja boju.
S 'Hrvatskom revijom' pod glavom
sanjam Hrvatsku moju.

Sanjam o hrvatskoj prošlosti davnoj,
s dugom preko Imotskoga,
u boji crveno-bijelo-plavoj,
velikim darom dragoga Boga.

Sanjam je kako krvari
i svoju krv tuđinu daje
bez cijene. Nitko za to ne mari,
niti se crveni, niti se kaje.

Ispred mene, kraj Vrljike,
prolaze kolone mučenika
sa Bleiburga, Lepe Bukve,
Kočevskog Roga i Jazovke.

Odjednom se nađem u Zagrebu,
na Trgu Republike:
protrljam oči, je li to san,
na konju uz poklike,
U boj! U boj! – jaše Jelačić ban.

Prodavači nose 'Hrvatski tjednik',
kliču Hrvatskoj, kliču banu,
ja se okrenem na drugu stranu,
kliču meni i Franji Tuđmanu.

Jelačić pozove mene i Tuđmana
pa Franji na glavu stavi krunu,
zatim zablista ko zora rana,
čuvaj od zloga našega Brunu.

Tuđman mi pozorno stavlja lentu
našega svetog hrvatskog carstva:
bit ćeš Bruno prvi hrvatski
ministar gospodarstva.
Ti ćeš uskoro, dragi naš Bruno,
obući Hrvatskoj novo runo.

Kada sam primio ministarsku lentu
pomislih sretan: Hrvatskoj sam blizu,
srce mi zaigra, protrljam oči,
pa se probudim u Parizu.

(prvotisak)

MARA OŽIĆ BEBEK
(1947.)

PISMO IZ IMOTSKE ULICE

Ima ulica u Imotskom
Od Đirade do centra seže
Ime joj Bruna Bušića.

Na jednom od starih brojeva
Pišem ovu pjesmu
Ne razmišljajući
Je li Brunova ili Brune Bušića
Jesu li jezičari pera polomili
Jesu li enigmu riješili…

Riješi mladić sebe utkati
U silno tvrdu potku kamenu
Idealima,
Stati i ostati
Hrvatom
Sinom i bratom.

Tvrdom se voljom boriti
Umilnom riječju maziti
Paziti
Da mu Hrvatsku
Netko ne ucvili
Neka u kolijevci
Mirno raste
Smijeh daleko čuje
Sretnim zaziva
Ognjišta plamen.
Imaju ulice i drugi gradovi

Brunovim ih zovu
Zastave slobode vijore
Na novim krovovima
Ime izgovaraju
U krijesnici skriveno.

(prvotisak)

LUJO MEDVIDOVIĆ
(1950. – 2013.)

SANJAČ SLOBODE

Bruni Bušiću

Vruće su cijevi, prst na okidaču,
zjene se šire, ciljnik ne koleba,
zemlja je tvrda, dalek put do neba,
kozjač i vunjač brste suhu dračу.

Sjene splašene ko kokoti skaču,
ptiće u gnijezdu mrka mačka vreba,
zamire kliktaj posljednjeg galeba,
otac i majka u žalosti, plaču.

Sina odvode, što će s njima biti,
s čijeg će dlana sunce vodu piti
kad žedno ljeto korakne u rijeku?

Na čija pleća kobni teg će pasti,
u sjeni krivde kakvi će sni rasti,
što s dubom bit će kad žilje posijeku?

Kud kola vode? - az, sanjač slobode!

2.

Kud kola vode? - az, sanjač slobode!
- pred zidom većim nego Bijakova,
planina - kuća leda i orlova
i suhe luči, za sve što prehode

pod kapom noći, drugoj bani mora,
gdje nać će, misle, malo ljudskog mira,
izbjeći budne dojavnike žbira
i proć put prije neg zarudi zora.

Kažu da zemlju snova je našao
kažu da u njoj dobro se snašao,
snovi su mudrost ruku milovali…

Onda su došli, oni, što jad tvore
zbog kojih vječno grobne svijeće gore,
vrelu života smrt su odabrali.

Cijevi su vruće, prst na okidaču.

(prvotisak)

MILE PEŠORDA
(1950.)

SANJAČ POBUNA, II

Hommage Bruni Bušiću

Pisati o zvijezdi postalo je teret u pjesništvu. Ali, što ako živiš čovjeka kojega je crna ruka gurnula u ništavilo, sanjača sa zvijezdom... I kako kazati onima koji ravnodušno sude: da bio si i sam taj čovjek sa zvijezdom - a da Nju ne iznevjeriš?

Zvijezdu si blistavu nosio
u tjeskobnu bivstvovanju, prijatelju
Stisnuli smo si ruke
a već nam živote u prah melju

Bio si tu, i tamo daleko, s vječnim plamičkom. Srbom i čekićem udaren, pao si u šutnju, u naš nijemi znamen.

Koji jezik može izreći užas onoga kojemu je, povrh svega, svakodnevno uskraćeno pravo na radost, na vlastiti jezik...

Gledajte put Krenice, u zrele grozdove žilavke. Sina dozivlje majka, mami djevojka, dok on blažen počiva pod pariškim znamenom.

Sarajevo, 1979.

Knjiga ljubavi i gnjeva, Zagreb, 1998.

KREŠIMIR ŠEGO
(1950. – 2014.)

TKO JE UBIO BRUNU BUŠIĆA

Tko je ubio Brunu Bušića,
na Hrvatski u progonstvu
još jedanput
tko je ispalio hitce?

Iz putanje metaka i njegova cilja,
iz načina postavljene zasjede
prepoznaju se ruke
goniča koje drhte od straha
pred riječju
koja je mogući čin,
pred snom ubijenih.

Oni izlaze iz tame
često i sa znacima žalosti na odjeći,
izražavaju sućut,
pale svijeću na grobu
smišljajuć zasjedu,
brojeći naboje,
i u povjerenju pitaju
tko je ubio Brunu Bušića,
tko je to ponovno pucao u Hrvatsku.

Zavjetni kovčeg, Mostar, 1999.

MATE BULJUBAŠIĆ
(1951.)

NJEGOV TESTAMENT JE HRV ATSKA

(A. Brunu Bušiću)

Pripremao je dugo s Franjom Tuđmanom,
Probrana sjemenja mudrosti i domoljublja.
Zasijale su ih čiste, žuljevite ruke ratara,
Brižno ih njegujući i zalijevajući s ljubavlju.
Bruno je pripremao, nagovještavao i čekao
Plodna hrvatska proljeća.
I žetve plodonosne,
Na moru, rijekama, njivama i poljima.
Prošlo je tako, ne samo sedam, nego
Četiri puta po sedam gladnih godina, uduplo.
U vrijeme velikih suša, ukletih izvora i voda,
Po kojima istina ne rađa a proljeća se ne bude.

Iznakazitelji istine, izdanci mraka,
Zatvoriše ga u tamnici među zmijama.
Presuda je izrečena:
Iz srca mu treba iščupati hrvatska proljeća!
Nicala su posvuda njihova sjemenja smrti,
Od kojih je Bruno pobjegao, nakratko.
Njihov smrdljivi, crveni zadah se je širio na daleko,
U Parizu ga zatiče izdajnički šapat krvi.
Njegov anđeo mu je već uputio pozivnicu,
Nisu ga iznenadili, znao im je za ćud.
I prije nego mu umoriše tijelo,
Dao je potvrditi svoj testament:

Sva sjemenja mudrosti, slobode,
Svoju sjajnu zvijezdu domoljubnu,
Sva svoja proljeća, proročanska, nadolazeća,
Srce i dušu izmučenu do oluje,
S ljubavlju ostavljam svojoj voljenoj Hrvatskoj!

Ona neka mu na spomen:
Sačuva posljednji krik, suzu i vapaj iz tuđine,
Povrati sjajnu zvijezdu Brunicu,
Kojom je parao crninu nebeskih svodova.
Za bistrije modrine iznad naših glava
Neka ispuni praznine, kada je ražare,
I rastiče iznad Hrvatskog neba.

(prvotisak)

PERO PAVLOVIĆ
(1951.)

IMENOM SLOBODE

Bruni Bušiću

Pao si kao otkos mlade proljetne trave
Kao snop zlatna žita
Kao ptica pokošena hicima smrti
I sada; oživljeno na stranicama knjige
Imenom slobode
Svijetli tvoje blago ime

Tvoje ime
Imenom slobode
Žari u nebeskom buketu ljubavi
U crvenim, bijelim i plavim laticama milja
I ocviće u život, u zagrljaj gorkih rastanaka
U prve i posljednje riječi
Što su zaustile jauk, grcaj i bol

Svjedočanstvom mučeničke krvi
Tvoje ime
Imenom slobode
Zove žive i budi sve drage mrtve

Tu si, u sjećanjima
U tihom bljesku pjesme
Gdje java se otvara snu
Imenom slobode
Nosiš Hrvatsku u srcu i riječi
Gledamo se licem u lice
Strašne brojke nas straše i ubijaju, ali ne gine duh

(prvotisak)

RUSMIR AGAČEVIĆ
(1952.)

BRUNO BUŠIĆ

Pišem ti Bruno po nebu prstom
oči kad sklopim vidim te često
mašeš mi svojom šakom čvrstom
u legendi živiš gdje ti je mjesto.

Tebi je hrabrost Hrvatska dala
da povijest stvaraš životom svojim
naša je stopa na tvoju stala
evo koračamo putem tvojim.

Zločinci crni u mraku nek trunu
pod križem našim palimo svijeće
anđeli dobri čuvajte Brunu
naša ga srca zaboravit neće.

Pjesmu pjeva Mišo Kovač na albumu "Ljubav za dom" koji je posvećen pukovniji HVO-a "Ante Bruno Bušić" iz Posušja. Dostupno na poveznici: https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=i_LFE-Y_e8A, (pristupljeno 1. rujna 2023.)

DRAGO MARŠIĆ
(1956.)

DOMOVINO MAJKO

sanjaru Bruni Bušiću

U domu mom
Domovina
U oku mom
Domovina

Ćaća moj
grb kameni kreše
Mater moja
drven barjak teše

Domovino mati moja
srce nudim iz daljine
Vijekom čujem riječi Tvoje
zagrli me dragi sine

Domovino suzo moja
za Imotski i Vinjane
škrtu zemlju pradjedova
i djetinjstva moga dane

Za hrvatsku moju
u grudima srce bije
I u tijelu i u duhu
Ona mi je - najsvetije!

(prvotisak)

PETAR UJEVIĆ SUČEVIĆ
(1956.)

ONO MI JE ZEMLJE OSTALO

(Anti Bruni Bušiću)

Konačno si doša Bruno Brate
jer od plača tek nam suza osta
u Zagreb među svoje Hrvate
leći mimo, tuđine je dosta!

A sićan se ko jučer je bilo
di je Majstor suzu prolijo
bilo je ladno, nije kišilo
daleki muk je riči slomijo

da će puti zaželiti Turke
davno je staru Gustav snatrijo
ni tilo se oladilo nije
a Ti si svoju brazdu satrijo

Bože, kako mi je duša mirna
u zrcalu vidin blidu sjenu
ove note cmi Faust svira
tek od mora vidin samo pjenu

sad muškarci Nediljon nan fale
kod lamure i malog bulina
mater s ručkon ne čeka misare
niti s pekon nit' s bukaron vina

razišla se dica Bušića
u Prološcu i malon Vrdolu
nema cike, ni šušnjige lišća
u Šumetu, ni u Krivodolu

Joza Maćin u Dubravi pije
Kannić zoru na Zelandu čeka
Majstoru se zametnili puti

Milan Šejov bunca iz Qubecka
i ZEMLJU nan Croatijon zovu

dok smo TIHO
za HRVATSKU pali
mi, od nikud. i niko i ništa
u padu smo DOMOVINU zvali

a za nas si bio Che Guevara
simbol Boga biću iz NIGDINE
struk duvana, višalica stara
san Ikara, zavit Didovine

amo sve su istrnjcne sviće
ali, ko da vrime rane liči
pomirit se, biti jedno biće
još nan daju nadu Tvoje riči

nema želje da se išta počne
mrak je pao i na nove pute
Stare hulje iz Cvjetnog i Save
kriknuli bi, ali... samo šute

U Zagrebu, 16. 10. 1999.

Imotska krajina, br. 569, 29. 10. 1999.

ZORAN BAŠIĆ
(1957.)

HRVATSKA, BRUNO, SMITH & WESSON, KALAŠNJIKOV I PJESNIK KRVAVIH GAĆA…

1.

Smith & Wesson u džepu!
Kratka cijev? Duga?
Petpostavljam, kratka!
Kalibar?
Najveći – u to ne sumnjam,
nabijen srcem!
Rutinski posao za nekoga tko se nada,
tko želi, tko sanja.
A bit će nje, rodit će se slobodna Hrvatska kad padne Berlinski zid i kad se budu rušila komunistička krvava carstva…
Smith & Wesson u džepu,
nabijen srcem!
Teška rabota za nekog tko nema iluzija o tome kako sloboda
ume da peva kao što su sužnji pevali o njoj!

(Srpski pjesnik u Bruninoj pjesmi?
Zašto ne, domoljubi smo a ne šovinisti.
Uostalom… čovjek je umro u Zagrebu).
... No kad se oslobodimo srpskog ropstva i stvorimo državu, vidjet ćete kako tek naši kradu. Svak nas je stoljećima krao i potkradao, a najteže će i najgore biti kad nas naši budu krali te prodavali svjetskim jebivjetrima i makro lopovima. Navalit će na nas kao velike ptice grabljivice. Tada će biti najveće i nerješivo pitanje - kako nas tada spasiti od nas samih?“

2.

Kalašnjikov na ramenu, krvavo plaćen,
nabijen srcem!
Rutinski posao za nekoga tko zna:
nema ni jedne države da je nastala bez krvavih gaća.
Kalašnjikov.
Kalibar 7,62!
Nabijen srcem!
Teška rabota za nekoga tko zna:
teret rata morat ćemo podnijeti svi podjednako ...

Ovo je pjesma o Bruni Bušiću, o Hrvatskoj,
o Smith & Wessonu, i kalašnjikovu,
o slobodi *koja ne ume da peva*,
o domaćim hohštaplerima i svjetskim jebivjetrima…

Pomalo i o pjesniku krvavih gaća
na čiju golu guzicu padaju hladni poljupci zvijezda.
I ona je definitivno gotova.

(prvotisak)

PETAR VULIĆ
(1957.)

STAVIH RUKU NA HRVATSKU

(Anti Brunu Bušiću u vječni spomen)

UDBA je hrvatska sudba
(zvjerska ukrudba)
i rek' bi - jedina nam krvava *uljudba*

Ali ovaj križ na Kristovoj Golgoti
Ali ovaj križ na Višeslavovoj krstionici
Ali ovaj križ na Križevcu u Međugorju
Ali ovaj križ na bleiburškom polju, Jazovki, Macelju...
Ali ovaj križ na mom grobu na Mirogoju
kao i svaki drugi križ
jest zapravo moj i vaš Križ
- križni nam kamen, pradjedovski znamen
i vječni plamen - zavjetni nam AMEN

Dok u ime Oca, Sina
i Duha Svetoga
uz pomoć Boga Trojedinoga
osvanu napokon – rodi se Domovina

Ja stavih ruku na Hrvatsku
i...
i z g o r i h
jer mudro zborih
dočim joj prisegu izgovorih

Hrvatska, o... Gospo (pre)Žalosna
Majko naša sirota i uboga
okrunjena krunom od bodljikave žice

Moja jedina i neuslišana molitvo!

U Posušju, dne 17. rujna A. D. 2008.

(prvotisak)

MLADEN VUKOVIĆ
(1958.)

SNIVAČ ANTE BRUNO BUŠIĆ

(Vinjani, 6. listopada 1939. - Paris, 16. listopada 1978.)

Abeceda domoljublja počinje
Nomenom dvostrukim tvojim, moj Bruno,
Ti si pučki stijeg, hrvatska kruno,
Eiffelov toranj zna Udbu, zločine.

Buntovna te dâ slavna porodica
Roše harambaše, kobi Zvonkove,
U Imoti, gdje rôđe za vjekove
Neprirodna rascijepi granica.

Ostavljaš nam jasnu oporuku:
Borba da budeš časno svoj na svome,
Ustaše i partizane miriti,

Šteta zbog ideja brata ubiti.
I tuđincu sluga ne bit', dabome,
Ćuk bi već naučio našu muku.

(prvotisak)

VLADISLAV PERIĆ
(1959.)

RAZGOVOR S ČEMPRESIMA

Zapalilo se još jedno umiruće ljeto
u tvome kraju gori, plamti,
u tvome kraju nema noći –
istom kad padne večer zora sijevnu,
u tvome kraju u kolovozu kamen od vreline puca
a zorom zvona bona zvone
i romone tvoje opečaćeno ime…

Taj tvoj kraj čudesan je, u njemu i smrt stiže drugačije
u praporcima i opancima pradjedova
(pripašajem opasana i zagonetno nasmijana),
uspinje se starom cestom u Imotski,
na ramenu joj zovnica otkana od svile
u njoj tintana olovka za novo ime u mrtvaru.

Ta naša imotska smrt obilazi groblja u pramčioku
i kosti predaka ponovno preslaže na kraju stoljeća:
jedne briše druge zapisuje,
jedne uskrisava, drugima ploče
utvrđuje… novu povijest ispisuje.

Ti si Ante uzletio ponad smrti, ponad jezera,
iznad vrtova kadulje i smilja
visoko do Svetoga Jure i slušaš,
i gledaš sada nove hrvatske sinke
što dubravama i kamenjarom
hrvatske riječi šumore.

Razgovaram noćas s čempresima i Tvoje ime spominjem,
a oni šume pjesmom i tvoju mrtvu kosu mrse,
žele te zagrliti, tamjanom i voskom namirisati,
žele s tobom rijeku prijeći poput nijemih svjedoka
tvojoj mučeničkoj mladosti.

Razgovaram noćas s gomilama
što kriju grobove - razasutim na sve strane
od Ciste do Lovreća, od Prološca do Zmijavaca,
od Vinjana do Hercegovine,
od Pariza do rudokopa Belgije,
od Čilea do Australije…
Neće grobovi da šute, znaju oni svoje ime…

Razgovaram noćas s vrbama,
razgovaram noćas s biljkama,
razgovaram noćas s Tobom i izvikujem tvoje ime.

Razgovaram noćas sa zemljom imotskom
i sa zemljom hrvatskom, za koju si bio lomljen,
za koju si bio polomljen,
za koju si bio prostrijeljen i za koju si morao mrijeti…

Dozivam Te noćas u plamu svijeća
na tvojoj zemlji imotskoj u vječnost uronjenoj.

(prvotisak)

ZORAN JURIŠIĆ
(1961.)

MORE MUČENIKA

Brunu…

More, istino živa
Dušo mrtvih galiota
Dušo hrvatskih mučenika
Krvlju napojena
Iz Crvenog jezera
Iz raskrvavljene Hrvatske
More Jadransko crveno je
Od krvi njihove
Na oltaru domovine
Posvećene
Iz Kristova kaleža
Izlivene
Na grudu zemlje
Zemlje Hrvatske

(prvotisak)

JERKO MANDURIĆ
(1961.)

MOLITVA BRUNA BUŠIĆA

Lijepo li je za istinu i ginuti
slađe od života lažnog
od prodane duše
i ne zbog te materije što dobi taj
već zbog te tamo časti tuđinu tom
ljepše je i doma svog ne vidjeti
nego izdajom roda svog se služiti
i kako je dobro bit sam
u pariškoj noći
ili ulicama sa sanjarima kao i ja
sa siromasima i penama kruh dijeliti
a ne u izobilju pokoritelja naroda mog
i da me čeka ubojica tijela mog
iza ugla nekog pariških ulica
ja bih išao jer mene je tamo ići
jer ja ionako ne mogu pobjeći
i ubit će me dušmani naroda mog
jer se ja ne pokorih i ljubavlju se odjenuh
a ljubav je moja njima patnja najveća
veća nego li patnja koju nosim ja
slobodu svome roda sanjah
i dosanjao za živa sebe nisam
ali zaludu ja ne živjeh
i krvcu svoja zaludu prolio nisam
jer san moj java posta narodu mom
Tebe Svevišnji molim
čuvaj narod moj!

(prvotisak)

SILVIJA BUDAN-VRLJIČAK
(1962.)

HVALA TI BRUNO

Hrvatska grudo ti zemljo sveta!
Rođena majka svih nas Hrvata,
Jednog si hrabrog rodila sina
a nama svima i oca i brata.

Trnova kruna dušu mu bola
mač mu je stalno nad glavom bio,
uvijek je bio uz svoju zemlju
koju ni ljubit nije smio.

Svud su ga pratile paklene duše
tragove njegove uništit htjele,
Bruno je hrabro za dom stao
za Hrvatsku našu i boje bijele.

A kad je Hrvatska gorjela cijela
i kad su sotone napale duše,
Bruno je u boj krenuo smjelo
braneći zemlju koju nam ruše.

Hvala ti Bruno na slobodi svetoj!
Nek ti je slava, život si dao,
Hvala ti Bruno, imotski sine,
Dao si sve što si imao.

Pag, 8. 7. 2008.

(prvotisak)

MARIO BILIĆ
(1963.)

BRUNO BUŠIĆ

u jesenskoj
imotskoj noći
Bruno leži
nauznak

je li to
imotska
pretekla
parišku noć

Rane zagledane u Nebo, Imotski, 2006.

ANTE NADOMIR TADIĆ ŠUTRA
(1963.)

BRUNO BUŠIĆ

Burna su, Bruno, bila vrimena,
Đavoljega, dvadesetog vika.
Zatirana bihu nan imena
Od izvora materina mlika.

Ranjavale nas manite zviri,
Misleć – baš tamo – di smo najtanji.
Al' ne znaše bogohulni žbiri,
Da smo jošte jači, što smo ranji'.

Usta'še, braća, jedan za drugin –
I nisu i' pripale Jazovke…
Moljaše se sestre na Bleiburzin –
Nisu i' pripale bogopsovke.

Ničin tebe nisu mogli skršit –
Nit' u grud'ma luči ugast, brate!
Ti si tijo Božji nauk vršit
I iz ropstva izvesti Hrvate.

O, kako li si in lipo reka,
Da skrušeno viruješ u Boga,
A oni te potraše – pa neka –
Al' osta žera 'srid Imackoga.

Bukni' će jednon iz žere plamen.
Vinjanin će plantit lozne žile.
Ante – Bruno, ti si posta znamen –
Nešto poput Velebita vile.

Ustaja' će opet naša braća,
Kad Domaji budu ust' u vodi.
Priča mi je moj pokojni ćaća –
Što se ono u Parizu zgodi.

Šiknula je krvca mučenika –
Krvca koja utka novu snagu
U grud' naši hrabri bojovnika.
I ti vidje Domovinu dragu…

I to, ne kroz maglu, veng' sunčanu
I slobodnu, brate, kano tica.
Kaž' Starčeviću i Frankopanu,
Da je otrvena suza s lica…

Ćutiš li se u Njezin' uresin?
Skinuto je brime s tvoji' ramen'.
Spavaj! Ja ću molit sa Nebesin,
Da Hrvatska vik nan živi – Amen!

U Kninu, 17. rujna G. G. 2008.

(prvotisak)

JULIJA STAPIĆ KATIĆ
(1964.)

IMOTSKI ZDENAC

Brunu, 16. 10. 1978.

Blažena zoro koja padaš
podigni pogled na križ od stijene,
nema više boli da nam je zadaš,
krunice su davno na njem obješene.

Blažena zrako obasjaj tminu,
zemlju majku i njezinu utrobu
ispod vitkih čempresa, suznu dolinu
i malen pupoljak na Njegovu grobu.

Uvenuo je cvijet u pariškoj tmini
bljesnula je tuga u imotskom zdencu,
ostvaren je san, snivaj u tišini,
crnim slovom piše na malenom vijencu.

Šuti mrtvo cvijeće u zagrljaju stijene
zlatni ga mjesec u grču liže,
iz sjemena niču, rastu uspomene
podigla su braća oborene križe.

Smrt Njegova nek nas tišti,
riječ Njegova, nek nam prijeti,
majko zemljo, viči, vrišti,
On nam osta Hrvat sveti!

U Splitu, 27. kolovoza 2008.godine, 21,40

(prvotisak)

DRAGICA ZELJKO SELAK
(1964.)

OKANCE

Anti Brunu Bušiću
(6. 10. 1939. - 16. 10. 1978.)

Dok Pariz leži na rijeci Seni; groblje Père-Lachaise u kojem počiva tvoje umorno tijelo lagano drijema. I nakon osam godina, crkva St. Antoine Cles slavi zadušnica za tebe dragi prijatelju i svojim molitvama ispraća hodočasnike i prolaznike ovozemnoga života.
A Pariz je isti, i Latinska četvrt i bukinisti, ulični svirači, prosjaci i umjetnici. Dok ispod mosta protječe rijeka naš život prolazi u nepovrat. Sve je isto, i jučer i danas, kao i onda kada si i ti u njemu vilovao. U njemu još uvijek trubi, Cesarićev „Trubač sa Seine – Matoš u Parizu“, a kroz Okance Života odgovor ne dolazi.
Neki dan sam prolazila ispred broja 55, u Ulici Belleville, pa mi netko, tko te je poznavao, usputno reče, da si tu stanovao, i da te pred tim ulazom te kobne večeri „zvani prijatelj“ ustrijelio, dvostrukim hicem iz samokresa.
Upravo Tebe, moj neznani prijatelju! Tebe, koji si vjerovao hrvatskom čovjeku. Jedan, od izabranih Juda, dodvorio ti se, otvorio zirku tvoga života, prišao ti blizu i prekinuo rad tvoga srca. Možda sam katkada u kakvoj prigodi susrela Jude kojima si darovao dušu, a oni te sramno izručiše… Ne znam. Sve je pod nebom moguće i sve je tajnom ovito. Ali Okance sve vidi i ništa mu nije skrito.
- Okance Života, hoćeš li ikada progovoriti? - A ako, i progovoriš, zar je to više važno? Ako je i važno, kaži mi, po srcu i duši - kome je to važno?

Pariz, siječanj 1986.

TRUBAČ

U Zagrebu, 16. listopada 1999. godine

Dragi Bruno! Napokon si u željenoj Hrvatskoj. Neznani moj prijatelju, mnogi su ti danas došli iskazati i odati priznanje. Svi oni stoje pred tvojim smrznutim Suzama i pričaju svoju priču, ispituju savjest, promišljaju i sanjaju u nedogled… A ti me pitaš, je li se što promijenilo? – Da i jok.

Slušaj me tiho… I Zagreb i Imotski, isti su. I sve je isto što se tiče Hrvata i Hrvatske. I sad evo čujem, s tvoga groba Cesarićev „Trubač" trubi u prazno… I tako on trubi, kao i svi prethodni trubači što trubiše kroza trinaest stoljeća. On uporan, ti uporan, ja uporna…

Dolazim ti već devetu godinu, palim svijeću u zagrljaju kristalnih Suza i molim pred tvojim odrom, za tvoju dušu i za sve duše naših mučenika. I evo me opet, dođoh ti u svibnju, 2008., na povratku iz Bleiburga, Dravograda, Maribora, s brojnih hrvatskih križnih postaja. Stojim iznova kraj tvojih Suza, na zagrebačkom groblju Mirogoju, u Dolini branitelja - mladića koji su život darovali Domovini. Domovini, o kojoj si ti, kao i oni, sanjao.

Donijela sam jednu ružu, i tebi i njima, samo jednu, bijelu, i evo, položila sam vam Hrvatsku, čistu i željenu. Vi u susretu s Okancem. A ja, još uvijek čekam, i sanjam o Njoj, i pitam Okance Života, ima li to smisla? I što da kažem, dragi prijatelju, nakon trideset godina? I Tebi? I svima koji ste sanjali prije mene? I onima što sanjaju danas, i onima što će sanjati sutra. Što da im kažem, reci mi! – Čujem, čujem Te! - Osluškujem tvoga Trubača što trubi s brojnih znanih i neznanih Mirogoja i poziva mladež Hrvatske: da nikada ne zaboravi, da je svibanj - svibanj - hrvatske mladosti, a katolička vjera temelj budućega Života.

Dragi Bruno, živim u nadi da ću jednom u Okancu Života imati željenu i voljenu Domovinu. U toj vjeri, tu, pred Tvojim Suzama, uzimam trubu i trubim. Ali trubim, samo onima koji me čuju:

Tiha su naša groblja u svibnju.
Nad njima stoji šutnja
koja smiruje najžalosnije duše.
Svi grobni humci
razasuti diljem Domovine,
širom svijeta,
znani i neznani
otkriveni i prekriveni
to su naši oltari,
ispod kojih počivaju
kosti naših najmilijih.
Kosti svetaca?
Isuse,
ti si Uskrsnuće i Život,
molim Te
uskrisi sve one
koji nestrpljivo čekaju Tvoj glas.

U Zagrebu, 15. svibnja 2008.

(prvotisak)

IVICA KARAMATIĆ
(1965.)

HVALOSPJEV BRUNI BUŠIĆU

Hrvatsku je ljubio i Domaji dao
Snagu svojeg duha i blistave suze;
Za Liepu Našu trpio udarce i uze,
Za Nju u Parizu mučenički pao!
Bušićev život doista je bio
Veličanstvena oda narodnoj slobodi;
Čisto srdce zdravu domoljublju vodi...
Brunin bitak bila je Hrvatska;
Njegovo Veledjelo i rodoljubni zanos
Trajan su nam poučak i živi ponos.
Stoga - kao čelični hrvatski znamen -
Živjet će Spomen na Brunu Bušića,
Dok Hrvata na Svietu bude - Amen.

Marulić, broj 2, Zagreb, 2019.

IVAN BUNTIĆ
(1966.)

BUŠIĆ

Prijateljima – pripadnicima 1. Gbr. „ABB“

Razgrnuh mećavu i noć
Uzeh te u naručje
U šutnju očinsku
U muk
Te noći raslo je veliko srce

Sutra opet ratnik
Nepobjediv
Jak
Bušić koji drma

Pregršće snova, Mostar-Tomislavgrad, 2008.

IVAN LONČAR
(1967.)

JABLAN

Anti Brunu Bušiću i svim ostalim borcima za slobodu Hrvatske, ubijenima od strane UDBE i KOS-a - vječni im pokoj i hvala za svaki nedosanjani san, neizgovorenu misao i neučinjeno djelo

Uz malenu rijeku što poljem teče,
ponosan jablan visoko se digao,
kao da htjede čovjeku reći,
"vidi me čovječe do kuda sam stigao"

Ponosno stoji, a sunce ga pere,
sjajem, ljepotom u tisuću boja
i svakom tko prođe, taj jablan reče
"kako si divna Domovino moja"

Al ponosan tako kratko je stajao,
dođe krvnik pa ga sasiječe,
bijaše snažan al ipak je pao
u onu rijeku što poljem teče.

Sad nema više ponosa, snage,
igre na suncu u tisuću boja
i nema više nikog da reče,
"kako si divna Domovino moja"

Znam, jednoga dana iz istih žila
nova će klica nići,
na istom mjestu, iz istoga panja
novi se jablan dići.

1991. www.imoart.com

MIKI BRATANIĆ
(1970.)

SANJARU HRVATSKE

Anti Bruni Bušiću

U mramornoj sjeni Mirogojskog groba
Još uvijek sanjaš Hrvatsku svoju
Nemiran duh tvoj spokojan nije
Složnost i čestitost traži ko prije

Pali su zidovi i njihova carstva
Ko kule od karata dogme se sruše
U krvi se nova Hrvatska rodi
Istočnog grijeha se oslobodi

Verige stare na rukama još su
Svima što Hrvatska u snu je mila
Ključeve njihove čuvaju isti
Oni što tvoja sjena su bili

Rodit će se Hrvatska koju još sanjaš
Kad ljubav prema njoj nadvlada mržnju
Kad unuci ljubavi nadžive one
Što Hrvatsku mrze kao sotone

U Splitu na svetog Antu, 13. 6. 2008.

(prvotisak)

IVAN BARTULOVIĆ
(1981.)

ISPRED SVOGA VREMENA

Anti Bruni Bušiću

Rijeke su tekle od ušća prema izvoru,
S vodenih nakupina na asfaltu
Kiša se polako penjala put neba,
Pješčani je sat kapao naopako,
Cvijet se zatvorio u pupoljak
I povlačio u sebe, sve do korijena.
U svijetu, u kojem su svi
Hodali unatrag,
Ti si pokušao učiniti
Korak naprijed
I zato su te ubili!

Župni list Ričice, 2004.

TRAČAK VJEČNOSTI

Anti Bruni Bušiću

I.

Preglasno si razmišljao i puštao da svi čuju otkucaje
tvoga srca,
Nisi znao da duše prodane vragu ne vole šaptaj nevinoga
srca,
I da će učiniti sve ne bi li utišale njegov pjev.
Tvoje su misli nadilazile ovozemaljsko i doticale vječnost,
Toliko je ljubavi bilo u njima, toliko mudrosti, toliko
istinskih čežnji.
U tvojim se riječima nadzirala duhovna misao ljudske
dubine
Koju tek rijetke duše uspiju dosegnuti,
U tvojim se očima skrila poljana plodonosnih njiva niz koje
se cijedila bujica neizrečenih želja....

II.

Pucanj u zatiljak, judin plašt na tvojem nevinom licem,
Muč(enič)ki kraj anđeoskog života,
Još jedna cr(ve)na kapljica na plahti hrvatske muke...
Ruke tvoje čavlima izbodene,
Križ tvoj, križ Hrvatske,
Zemlja tvoja, natopljena ljubavlju što ti se niz ruke cijedila,
Suze nad tvojim odrom,
I vijenac istine,
I mač oprosta,
I križ Kristov,
Tisuće svijeća,
Gomila cvijeća,

Slobodna zemlja,
I ljepota neba
Tek su tračak tvoje vječnosti
Ovdje na zemlji,
Hrvatskoj zemlji.

Župni list Ričice, 2007.

ZRINKA BUŠIĆ
(1972.)

HRVATSKA GA ZOVE

Polako umire mladić,
umire od čežnje
gledajući dugo, nepomično voljene stare slike.
I glas iz dubine duše šapće
Bruno, Hrvatska Te zove
zove Ga, zna
ali ne može, ne smije doći,
i zato polako vene od tuge.
Poginuo je mladić,
zakopan je u tuđem gradu Parizu
A na grobu samo jedno sjećanje na domovinu
grana ružmarina i jasmin bijeli.
Plakalo je nebo,
i plakali su ljudi.
I još vjetar nosi riječi
„Bruno, Hrvatska Te zove“.
Ali on više nikada neće doći.

5 b, OŠ Imotski

Imotska krajina, Imotski, br. 2 (456), 1. 12. 1990.

KAZALO

Brunov dosanjani san vječne Hrvatske (M. Vuković) 5

ANTE BRUNO BUŠIĆ
Buđenje u gradu 18
Hrvatska 19
Nocturno za jedan pajser i dva pištolja 20
Stavljam ruku na Hrvatsku 22
Stavljam ruku na Hrvatsku 1978. 22

JOJA RICOV
Upravo Vama (j)a(d)kademiče Em Em……..…....…….29
MARKO BUŠIĆ
Bruno Bušić 332
TOMA PODRUG
Voštanica za prijatelje 33
MIRJANA EMINA MAJIĆ
Na tvome grobu cvieta ruža biela.....34
Sijao si sjeme 35
Na ispraćaju.....36
Suze ti krase umorno oko.....38
PETAR GUDELJ
Ante Bruno Bušić 40
DANIEL MATHEW ZAKARIJA
Rukovet sjećanja 42
Ban i prolaznik 44
BORISLAV ARAPOVIĆ
Kajinu hrvatskom 45
ANDRIJA VUČEMIL
Sjećanje na Hrvatsko proljeće 48
STIJEPO MIJOVIĆ KOČAN
Bruno Bušić – pamtim mu osmijeh 49
IVANKA MADUNIĆ-KUZMANOVIĆ
Smrt Brune Bušića 52
Bruni Bušiću 53

TOMISLAV BOŽINOVIĆ
Zvonku Bušiću 54
ERNEST FIŠER
Budna zemlja 56
JOZO MRŠIĆ
Tako i na zemlji 58
Sloboda u bijegu 60
PETAR FRANO BAŠIĆ
Pomračenje svjetla 63
ANTE MATIĆ
Zakletva Brune Bušića 67
Tako je govorio Bruno Bušić 69
TOMISLAV MARIJAN BILOSNIĆ
Kuća Brune Bušića.....70
BRANKO GLAVAK
Na slavu Brune Bušića 71
IVAN GUDELJ JOKIĆ
Brunin san 73
MARA OŽIĆ BEBEK
Pismo iz imotske ulice 75
LUJO MEDVIDOVIĆ
Sanjač slobode 776
MILE PEŠORDA
Sanjač pobuna, II 79
KREŠIMIR ŠEGO
Tko je ubio Brunu Bušića 80
MATE BULJUBAŠIĆ
Njegov testament je Hrvatska 81
PERO PAVLOVIĆ
Imenom slobode 83
RUSMIR AGAČEVIĆ
Bruno Bušić 81
DRAGO MARŠIĆ
Domovino majko 82
PETAR UJEVIĆ SUČEVIĆ
Ono mi je zemlje ostalo 83

ZORAN BAŠIĆ
Hrvatska, Bruno, Smith & Wesson, kalašnjikov,… 88
PETAR VULIĆ
Stavih ruku na Hrvatsku 90
MLADEN VUKOVIĆ
Snivač Ante Bruno Bušić 92
VLADISLAV PERIĆ
Razgovor s čempresima 93
ZORAN JURIŠIĆ
More mučenika 95
JERKO MANDURIĆ
Molitva Bruna Bušića.....96
SILVIJA BUDAN-VRLJIČAK
Hvala ti Bruno 97
MARIO BILIĆ
Bruno Bušić 98
ANTE NADOMIR TADIĆ ŠUTRA
Bruno Bušić 99
JULIJA STAPIĆ KATIĆ
Imotski zdenac 101
DRAGICA ZELJKO SELAK
Okance 102
Trubač ……..…..103
IVICA KARAMATIĆ
Hvalospjev Bruni Bušiću..... 105
IVAN BUNTIĆ
Bušić 106
IVAN LONČAR
Jablan 107
MIKI BRATANIĆ
Sanjaru Hrvatske 108
IVAN BARTULOVIĆ
Ispred svoga vremena 109
Tračak vječnosti 110
ZRINKA BUŠIĆ
Hrvatska ga zove..... 112

Objavljivanje ove knjige potpomogli su:

OPĆINA RUNOVIĆI

OPĆINA PROLOŽAC

OPĆINA LOVREĆ

OPĆINA ŠESTANOVAC

GRAD TRILJ

GRAD KAŠTELA

ŽUPANIJA SPLITSKO-DALMATINSKA

NK COMMERCE ARŽANO

BETON TRILJ

Dr. ANTE KAVELJ

DANIEL M. ZAKARIJA

Mr. ANTE PAVIĆ, ZAGREB

KATIĆ BAU, vl. NIKICA KATIĆ